

HÄMEEN
kesä
YLIOPISTO

www.hameenkesayliopisto.fi

HÄMEEN KESÄYLIOPISTON TOIMINTASTRATEGIA 2008

Hämeen kesäyliopisto on alueellinen ympäri vuoden toimiva vapaan sivistystyön oppilaitos, joka on erikoistunut avoimeen yliopisto-opetukseen ja korkea-asteen ammatillissivistävään koulutukseen ensisijaisesti oman maakunnan aikuisväestön koulutustarpeiden mukaisesti.

*Hämeen kesäyliopisto
(toimintastrategia)*

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto.....	2
2	Kesäyliopiston toiminta-ajatus ja tehtävä	2
2.1	Kesäyliopistotoiminnan arvot	3
2.2	Kesäyliopistotoiminnan visio	3
3	Hämeen kesäyliopiston toimintaympäristö	3
3.1	Yleistä toimintaympäristöstä	3
3.2	Yliopistot kesäyliopiston toimintakentässä	4
3.3	Aluehallinto-, kunta- ja palvelurakenne- ja valtiosuus uudistus	5
3.4	Verkko- ja monimuoto-opetus	6
3.5	Opiskelijoiden ohjaus	6
3.6	Kilpailutilanteen kuvaus	6
3.7	Vapaan sivistystyön kehittäminen.....	6
4	Strategian KESKEISET tavoitteet - Hämeen kesäyliopisto 2013	8
4.1	Kesäyliopistotoiminnan tavoitteet ja menestystekijät.....	8
4.1.1	Avoim yliopisto.....	8
4.1.2	II Ammatillissivistävä koulutus	2
4.1.3	III Muu yleissivistävä ja harrastuspohjainen koulutus.....	2
4.1.4	I-III Kesäyliopiston koulutustoiminnan tavoitteet ja menestystekijät	2
5	Kesäyliopiston strategian tiivistelmä.....	3
6	TULEVAISUUDEN NÄKYMIÄ - Häme Open Campus (HOC)	2

TILASTOLIITE.....	13
--------------------------	-----------

(Strategia = oppia onnistumisesta ja voittamisesta)

1 JOHDANTO

Kesäyliopistot ovat toimintaprofiililtaan korkea-asteen kansansivistykseen keskittynyt vapaan sivistystyön oppilaitosmuoto. Kesäyliopistojen toiminnan keskiössä on avoimen yliopiston opetus ja lisäksi ne järjestävät alueellisesti kysyntälähtöisesti suunniteltua ammatillissivistävää sekä vapaan sivistystyön koulutusta. Avoin yliopisto-opetus kesäyliopistojen koulutustehtävänä vahvistettiin vuonna 1998, jolloin kesäyliopistot liittyivät vapaan sivistystyön lakiin (632/1998). Laissa vapaasta sivistystyöstä 2§ssä todetaan, että kesäyliopistot ovat alueellisen koulutustarjonnan oppilaitoksia, jotka järjestävät avointa yliopisto-opetusta ja muuta koulutusta.

Hämeen kesäyliopisto on alueellista koulutusta täydentävä, joustavasti toimiva tehokas maakunnan kuntien omistama ja Hämeen maakuntaliiton ylläpitämä vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa Kanta-Hämeen eri-ikäiselle väestölle merkittävän ja monipuolisen henkisen kasvun verkoston.

Kesäyliopisto tarjoaa ja välittää koulutuspalveluja Hämeenlinnassa, Riihimäellä ja Forssassa sekä tarpeen mukaan myös muualla maakunnassa. Avoimen yliopiston lisäksi kesäyliopisto järjestää sivistyksellisiä ja ammatillisia kursseja, seminaareja sekä konferensseja ja tekee yhteistyötä alueen muiden oppilaitosten kanssa. Kouluttajina toimivat alansa johtavat asiantuntijat.

Hämeen kesäyliopiston strategiassa otetaan kantaa tulevaisuuteen ja toimintatapoihin. Tällöin on oleellista määritellä toiminnan tavoitteet ja tunnistaa kriittiset menestystekijät, jotta voidaan panostaa oikeisiin toimintoihin. Toimintastrategiassa ei juuri puututa kesäyliopiston ylläpitojärjestelmään. Strategiatyö on pitkäjänteistä ja sen tulokset ovat monesti nähtävissä vasta vuosien päästä. Tulevaisuuden tekijöiden johtajatus on, että oma tulevaisuus on itse luotavissa ainakin osittain. Kaikki mitä organisaatiossa tehdään vaikuttaa siihen, millainen tulevaisuus on. Tulevaisuuden tekijöiden toiminnassa tarvitaan ennakoivaa toimintatapaa ja strategista ajattelua. Hämeen kesäyliopisto tuo omassa strategiasaan esiin näkemyksensä siitä, miten organisaatiossa suhtaudutaan tulevaisuuteen eli haluamme olla vahva koulutuksen tulevaisuuden tekijä Kanta-Hämeen maakunnassa.

Strategiapaperin tilastoliitteessä on avainlukuilla kuvattu Hämeen kesäyliopiston koulutustoimintaa opetusaloittain ja -sisällöittäin, taloutta (menot opetusaloittain ja tulorakenne) sekä avoimen yliopiston yhteistyöverkostoa vuonna

2007. Lisäksi liitteeseen on koottu kurssi- ja opiskelijatilastoja vuosilta 1972-2007 kuvaamaan erityisesti avoimen yliopiston merkittävää osuutta kesäyliopiston koulutusohjelmassa.

2 KESÄYLIOPISTON TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄ

"Hämeen kesäyliopisto on alueellinen ympäri vuoden toimiva vapaan sivistystyön oppilaitos, joka on erikoistunut avoimeen yliopistopetukseen ja korkea-asteen ammatillissivistävään koulutukseen ensisijaisesti oman maakunnan aikuisväestön koulutustarpeiden mukaisesti."

Alueellisuus

Kesäyliopistolaitos on kiinnittynyt koulutusjärjestelmään lähinnä muita koulutusmuotoja täydentävässä ja tukevassa merkityksessä. Kevyellä hallintorakenteella ja kiinteitä kustannuksia minimoiden kesäyliopistojen on mahdollista toimia kustannustehokkaasti, mutta yhteistoiminnallisen toteutusverkon kautta silti alueellisiin tarpeisiin vastaten.

Hämeen kesäyliopisto edistää alueellista koulutuksellista tasa-arvoa ja moniarvoisuutta järjestämällä nopeasti ja joustavasti tulevaisuuden osaamisen haasteisiin vastaavaa avointa yliopisto-opetusta ja laadukasta ammatillista täydennyskoulutusta ensisijaisesti Kanta-Hämeen maakunnassa. Vapaassa sivistystyössä kesäyliopisto korostaa alueellista profiloitumista ja vastuuta koulutuksen järjestäjänä.

Ympärivuotisuus

Kesäyliopistojen toiminta on muuttunut ympärivuotiseksi. Hämeen kesäyliopistossa opiskellaan ympärivuotisesti kesä-, syys- ja kevätlukukaudella.

Avoimeen yliopisto-opetukseen erikoistunut

Vapaan sivistystyön oppilaitostyyppien välisessä vertailussa kesäyliopistojen rooli avoimen yliopiston toteuttajana on kasvanut erityisesti kansalaisopistoihin verrattuna. Kesäyliopistot ovat ylivoimaisesti suurin avoimen yliopiston toteuttaja vapaan sivistystyön oppilaitosten kokonaisuudessa.

Kehittämistyössä otetaan huomioon aikuisopiskelijan eri elämäntilanteisiin sopivat yksilölliset ja joustavat opintojärjestelyt ja näitä tukevien opintojen ohjauksen sekä opiskelun neuvonta- ja tukipalvelujen laadun varmistaminen. Opiskelijoille kesäyliopisto merkitsee valinnanvaran lisääntymistä, korkeakoulurajat ylittävien opintojen mahdollistamista ja monitieteellisyyttä. Korkeakoulujen perusopiskelijat lyhentävät kesäyliopisto-opinnoilla tutkintojensa suoritusajoja osallistamalla opetukseen kesäaikaan.

Avoimen yliopiston ns. väyläopinnot ovat uusi haaste kesäyliopiston opetustoiminnalle: Avointen yliopistojen ja eri yliopistojen tiedekuntien kanssa sovitut väyläopinnot luovat alueellista, koulutuksellista ja sosiaalista tasa-arvoa. Väyläopinnot mahdollistavat koulutustarjonnan suunnittelulle hyvän pohjan. Näin pystytään ennakkoimaan paremmin tulevaa koulutuskysyntää, joka myös lisää kesäyliopiston taloudellista toimintavarmuutta. Yhteistyöstä on hyötyä opiskelijalle, yliopistolle ja opetuksen järjestäjälle kesäyliopistolle. Väyläopintoja on nyt opetusohjelmassa tarjolla oikeustieteessä Joensuun yliopiston tutkintovaatimusten mukaisesti ja kirjoittajakoulutusta Jyväskylän yliopistosta.

Hämeen kesäyliopisto on Kanta-Hämeen avoimen yliopisto-opetuksen solmukohta: ydintehtävänä kumppanuuksiin ja verkostoihin perustuva avoin yliopisto-opetus, joka vapaan sivistystyön työnjaossa on keskitetty kesäyliopistoille ja on kiinteä osa Suomen avointa yliopistojärjestelmää.

Vapaan sivistystyön oppilaitos

Eri oppilaitosryhmien yhteiseksi tarkoitukseksi laissa on säädetty "tukea elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisöissä sekä edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa".

Opetus on vapaan sivistystyön hengessä avointa kaikille iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Päätehtäviensä avoimen yliopiston ja täydennyskoulutuksen ohella Hämeen kesäyliopisto järjestää yleissivistävää opetusta sekä koulutukseen liittyvää kehittämis- ja palvelutoimintaa.

2.1 Kesäyliopistotoiminnan arvot

Hämeen kesäyliopisto humanistisena sivistysoppilaitoksena sitoutuu toiminnassaan arvoihin, jotka ovat:

- 1. Joustavuus ja luotettavuus**
kesäyliopisto reagoi nopeasti ja vastuullisesti ihmisten tarpeisiin ja rakentaa toimintansa kumppanuuteen ja avoimuuteen.
- 2. Akateemisuus**
kesäyliopisto korostaa avoimen yliopistotoiminnan periaatteita sekä yleissivistystä ja -hyödyllisyyttä.
- 3. Kestävä tulevaisuus**
kesäyliopisto edistää tasa-arvoisia ja monimuotoisia oppimisreittejä.

2.2 Kesäyliopistotoiminnan visio

Hämeen kesäyliopisto on maakunnan avoin yliopisto, joka

- edistää innovatiivisesti maakunnan osaamista ja hyvinvointia
- turvaa monipuoliset elinikäisen oppimisen polut
- toimii avoimen yhteisöllisesti Kanta-Hämeen avoimen yliopisto-opetuksen solmukohtana
- mahdollistaa toimimisen eri koulutustarjoajien osaamisen verkostoissa

3 HÄMEEN KESÄYLIOPISTON TOIMINTAYMPÄRISTÖ

3.1 Yleistä toimintaympäristöstä

Toimintaympäristön muutos haastaa aikuiskoulutuksen: Globalisaatio etenee. Palvelut digitalisoidut ja siirtyvät verkkoon. Työkäinen väestö vähenee. Maahanmuutto kasvaa ja monikulttuurisuus lisääntyy. Teknologian, työelämän ja työtehtävien muutos nopeutuu. Eettisyyden, turvallisuuden ja kestävän kehityksen periaatteet voimistuvat. Pk-yritysten merkitys kasvaa. Koulutuspalvelujen tarjonta kasvaa, kansainvälistymisen lisääntyy ja kilpailu kiristyy.

Osaaminen on yhä keskeisempi tekijä työelämässä menestymiselle. Yleiset osaamistarpeet kuten perusosaaminen, sosiaalinen, monikulttuurinen, analyttinen ja yrittäjyysosaaminen sekä yleensä

elinikäisen oppimisen taito ovat muutoksessa. Toimialarajojen hämärtyminen ja henkilöstöryhmien tehtävärajojen madaltuminen merkitsevät uusia osaamisen haasteita, eli työelämä tarvitsee yhä enemmän monenlaisia osaajia. Uuden oppiminen täydennyskoulutuksena nousee merkittävästi rooliin tulevaisuuden työtehtävissä. Suomessa painotetaan aikuisväestön koulutusmahdollisuuksien lisäämistä osana elinikäistä oppimista. Koulutukseen ja tutkimukseen panostamista pidetään työllisyyden elinehtona globalisaatiokehityksessä. Erityshaasteena on myös väestön ikärakenteen muutos. Yritykset ovat rekrytoinneissaan kiinnostuneita yhä koulutummasta väestöstä, jonka tulee ylläpitää osaamistaan täydennyskoulutautumalla: työikäisen ja ikääntyvän väestön oppimis-, työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen on luonteva tehtävä vapaan sivistystyön oppilaitoksille, samoin työelämän muutostilanteisiin liittyvien kompetenssien tarjoaminen.

Hämeen kesäyliopisto toimii Kanta-Hämeen maakunnassa, kolmen seutukunnan (Hämeenlinna, Riihimäki, Forssa) ja 16 kunnan alueella. Toimintaympäristössä asuu n. 170 000 asukasta, joten alueella on runsaasti nykyisiä ja tulevia kesäyliopiston asiakkaita. Keskeinen sijainti ja valtakunnallinen kurssitarjonta tuo noin puolet opiskelijoista myös maakunnan ulkopuolelta.

Kesäyliopisto tekee tiivistä yhteistyötä seutukuntien toimijoiden kanssa. Forssan seutukunnassa yhteistyökumppanina on toiminut Wahren-opisto (entinen Forssan aikuisopisto). Riihimäen seutukunnassa yhteistyökumppaneina ovat toimineet Riihimäen kansalaisopisto, Lopen opisto ja Hausjärven kansalaisopisto. Hämeenlinnan seutukunnan alueella kesäyliopiston pääyhteistyökumppani on Vanajaveden opisto.

Hämeen kesäyliopiston toiminnassa painopistealueena on yhteistyö yliopistojen ja Hämeen ammattikorkeakoulun sekä maakunnan muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa. Yhteistyön tavoitteena on uusien alueellisten avoimen yliopisto- ja korkeakouluopetuksen oppimisreittien luominen sekä näitä tukevien korkeakoulutasoisten koulutus- ja kulttuuripalvelujen suunnittelu-, toteutus- ja palvelujärjestelmien rakentaminen yhteistyönä alueiden muiden toimijoiden kanssa.

Vapaan sivistystyön kehittämisohjelma 2008-2012 valmistuu keväällä 2009. Ohjelman mukaan tehdään vapaan sivistystyön tehtävien, toimintaedellytysten ja rakenteellisen kehittämisen kannalta tarvittavat rahoitusjärjestelmän ja lainsäädännön muutokset ja uudistetaan vapaan sivistystyön ohjausjärjestelmä. Ohjelman väliraportin

ja kesäyliopistojen (Skyot ry) linjaukset näkyvät myös Hämeen kesäyliopiston toimintastrategiasa.

3.2 Yliopistot kesäyliopiston toimintakentässä

Avoimen yliopiston n. 30 vuoden kehityskulku on yhteydessä siihen, mitä on tapahtunut yliopistojen kehityksessä. Avoin yliopisto on tähänastisen historiansa aikana säilyttänyt hyvin elinvoimaisuutensa korkeakoulupolitiikan muutoksissa. Valmisteilla oleva uusi yliopistolaki lisää yliopistojen autonomiaa ja toiminnallista joustoa. Muutosten yhtenä elementtinä on elinikäisen oppimisen, aikuisopiskelun, korostuminen. Koulutus ja oppiminen luovat ja vahvistavat alueellisia innovaatioympäristöjä. Kanta-Hämeen maakunnan väestön koulutustaso on koko maan keskimääräistä tasoa alhaisempi kuten myös panostukset tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Myös kesäyliopistolta kysytään nyt joustavuutta, sopeutumiskykyä ja uudistumiskykyä.

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2007-2012 suuntaa Suomen koulutuksen ja tutkimuksen lähivuosien kehittämistä. Korkeakoulu-uudistuksen keskeisiä tavoitteita ovat:

- alueellisesti vahvemman ja vaikuttavamman korkeakouluverkon saavuttaminen (strategiset liittoumat, profiloitumisen vahvistaminen)
- koulutuksen ja tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden vahvistaminen
- resurssien kohdentaminen huippututkimukseen ja strategiaan painoaloihin
- korkeakoulujen roolin vahvistaminen innovaatiojärjestelmässä
- paremmat edellytykset kilpailla kansainvälisestä tutkimusrahoituksesta ja tehdä yhteistyötä ulkomaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa
- korkeakoulujen aikuiskoulutustehtävien ja -rakenteiden selkiyttäminen
- osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen ja joustava reagoitukyky toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin
- osallistuminen kasvaville ja kansainvälisyyville koulutusmarkkinoille
- korkeakoulujen rahoituspohjan monipuolistaminen
- korkeakoulujen kiinnostavuuden lisääminen kilpailukykyisenä työnantajana

Yliopistojen tuottavuutta parannetaan rakenteita ja toimintaprosesseja kehittämällä. Yhteistyö eri

korkeakoulutoimijoiden kesken lisääntyä. Korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen supistaa korkeakouluverkostoa. Täydennyskoulutus on osa yliopistojen perustoimintaa, ja sillä on strateginen merkitys tutkimuksen, tutkinto-opetuksen ja ympäröivän yhteiskunnan vuorovaikutuksessa (yliopiston kolmas tehtävä). Suomessa on 20 yliopistoa ja lähes 40 täydennyskoulutuskeskusta sivutoimipaikkoineen. Näin kattava verkosto haastaa myös kesäyliopistot määrittelemään toimintakenttäänsä ja tehtäviään. Tampereen yliopisto lakkauttaa täydennyskoulutuksen sivupisteensä Hämeenlinnassa vuoden 2008 loppuun mennessä, mikä lisää odotuksia maakunnan koulutusorganisaatioiden yhteistyölle ja uusille toimintamalleille.

Kanta-Hämeessä ei ole omaa yliopistoa. Korkeakoulutuksen sektorilla alueella toimivat erittäin vahva ja monialainen Hämeen ammattikorkeakoulu sekä Tampereen yliopiston ja Helsingin yliopiston yliopistoyksiköitä.

Tämä lisää avoimen yliopistotoiminnan merkitystä alueellamme. Kesäyliopisto tarjoaa ohjelmasaan mahdollisimman monipuolisen kokoelman eri yliopistojen opintoja. Näin tuetaan kantahämäläisten osallistumista yliopisto-opintoihin. Avoimen yliopiston koulutustarjonta on vuosi vuodelta monipuolistunut ja useita uusia yhteistyösopimuksia on solmittu eri korkeakoulujen kesken.

3.3 Aluehallinto-, kunta- ja palvelurakente- ja valtionosuusuudistus

Aluehallintoa uudistetaan ja kansanvaltaistetaan. Lääninhallitusten, työvoima- ja elinkeinokeskusten, muiden piirihallintoviranomaisten ja maakuntien liittojen työnjako täsmennetään ja päällekkäisyydet poistetaan, samalla vähennetään myös hallintoviranomaisten määrää. Samassa yhteydessä arvioidaan niiden aluejakoa. Väliraportin mukaan mm. opetusministeriön kehittämispainotteiset aluehallintotehtävät organisoidaisiin elinkeino-, liikenne- ja luonnonvarakeskuksiin (ns. Ellu) ja lupa-, valvonta- ja oikeusturvatehtävät aluehallintovirastoon (ns. Allu). Uudistukset toteutetaan vuoteen 2010 mennessä.

Kesäyliopisto on osa Hämeen maakuntaliiton organisaatiota, jolloin aluejakomuutoksilla ja mahdollisilla yhteistoiminta-alueiden muodostamisilla voi olla vaikutuksia myös kesäyliopiston ylläpitäjään. Kanta-Häme haluaa suuntautua ensisijaisesti Uudellemaalle. Pohjois-eteläsuuntainen Helsinki-Hämeenlinna-Tampere -vyöhyke (HHT) on valtakunnan aluerakenteen keskeisin elementti ja kehityskäytävä. Se on myös kesäyliopiston asiakkaiden rekrytointialue

(lähes 70 % opiskelijoista). Helsingin yliopiston ja uuden Aalto-yliopiston osuutta kesäyliopiston avoimen yliopiston opetustarjonnassa voidaan tuntuvasti lisätä, vaikka kaikki yhteistyösuunnat on syytä pitää avoinna. Tähän Kanta-Hämeen sijainti valtakunnan kehityskäytävällä ja hyväksi koetut yhteistyömuodot antaa luontevat mahdollisuudet.

Vuoden 2012 loppuun mennessä toteutettavalla kunta- ja palvelurakennemuutoksella tähdätään kunta- ja palvelurakenteen vahvistamiseen, uusien palvelujen tuotantotapojen edistämiseen ja organisointiin, kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmien uudistamiseen sekä tarkistamaan kuntien ja valtion välistä tehtäväjakoa. Uudistus heijastuu vapaan sivistystyön oppilaitoksista keskeisesti kansalaisopistojen ylläpitäjäverkkoon.

Vuoden 2009 alussa Hämeenlinnaan liitetään viisi kuntaa: Hauho, Kalvola, Lammi, Renko ja Tuulos. Kesäyliopistolla on perinteisesti ollut paljon täydennyskoulutusyhteistyötä eri henkilöstöryhmille Hämeenlinnan kaupungin kanssa. Palvelujen uudelleen organisointi lisää henkilöstökoulutuksen tarvetta.

Jatkuvana haasteena on pitää yhteistyö maakunnan eri seutukuntien toimijoiden kanssa kunnossa ja tarjota tarvittaessa koulutusta myös pienemmissä kunnissa. Viime vuosina toiminta on yhä enemmän keskittynyt kaupunkeihin, mikä lisää erityisesti markkinoinnin haasteita. Ikääntyvä väestö ja alueen väestön kasvu lisää koulutuspalveluiden tarvetta. Samoin maahanmuuttajien koulutus- ja sivistystarpeet on voitava ottaa huomioon. Tiivis yhteistyö koulutuksessa ja eri kehittämishankkeissa maakunnan vapaan sivistystyön toimijoiden kesken tulee yhtä tärkeämmäksi.

Vapaan sivistystyön toimintojen ja rahoituksen säätelyn lähtökohtana on todennäköisesti edelleen erillinen laki ja asetus vapaasta sivistystyöstä. Kesäyliopistojen kohdalla käyttötalouden valtionosuusrahoitus on suhteellisesti pienin vapaassa sivistystyössä (n. 29 %). Sen sijaan opiskelijamaksut ja ylläpitäjien valtionosuustoimintaan kohdistama rahoitus muodostavat yhteensä lähes 60 % kokonaistuloista. Hämeen kesäyliopiston tuloista kurssimaksujen osuus on yli 50 %, kuntien 17 % ja valtion noin 24 %.

Vapaan sivistystyön kehittämissuunnitelmassa 2008-2012 todetaan, että lähtökohtana rahoitusjärjestelmän ja -perusteiden uudistamisessa olisi rahoituksen jakaminen nykyisen kaltaiseen laskennalliseen, suoriteperusteiseen perusrahoitukseen sekä toiminnan keskeisiä tavoitteita (laatu, tasarvo, elinikäinen oppiminen, aliedustetut kohde-

ryhmät, kansalaisvaikuttaminen) edistävään ja palkitsevaan kehittämis- ja tulosrahoitukseen. Rahoituksen määräytymisen ja tulosten seurannan yhteys vahvistuu. Jatkossa Hämeen kesäyliopistolta edellytetään resurssien lisäämistä kehittämistyöhön. Laskennallisen perusrahoituksen ja tulos- ja kehittämisrahoituksen määrällisellä suhteella on suuri merkitys: pahimmillaan voi käydä niin että ylimitoitettu tulos- ja kehittämisrahoitus vaarantaa perustoiminnan. Opetusministeriön ohjaus myös lisääntyy merkittävästi. Kehittämis- ja tulosrahoitus ehdotetaan otettavaksi käyttöön asteittain vuodesta 2010 alkaen.

3.4 Verkko- ja monimuoto-opetus

Verkko- ja monimuoto-opetus on Hämeen kesäyliopistossa ollut viime vuosina melko pienimuotoista, mutta koulutusohjelmassa on joka vuosi tarjolla muutamia kursseja, joita voi suorittaa joko kokonaan tai osittain verkossa tai muulla tavoin monimuotoisesti. Verkossa tapahtuvaa opiskelua lisätään.

3.5 Opiskelijoiden ohjaus

Opiskelijoiden ohjaus tapahtuu pääsääntöisesti puhelimitse tai sähköpostitse. Ohjausta laajennetaan myös verkkoympäristössä. Tähän kuten myös verkko- ja monimuoto-opetuksen kehittämiseen antaa mahdollisuuksia kesäyliopiston oma Moodle -oppimisympäristö.

3.6 Kilpailutilanteen kuvaus

Kesäyliopistojen toiminnan pääkohderyhmät ovat työikäisessä aikuisväestössä ja toiminnan painopiste avoimessa korkeakouluopetuksessa. Näiden tekijöiden perusteella kysyntäennuste on hyvä - riskeinä ovat kova kilpailu samoilla markkinoilla sekä yliopistouudistuksen heijastuminen avoimen yliopisto-opetuksen järjestämis- ja hintapolitiikkaan.

Lisääntyvä kilpailu ihmisten mielenkiinnosta, huomiosta ja vapaa-ajasta asettaa myös kesäyliopistolle suuria haasteita. Uhkana ovat kurssimaksujen kohoaminen liian korkeiksi ja palvelujen keskittyminen, jotka lisäävät koulutuksellista ja alueellista epätasa-arvoa. Valtionosuuden suoriteperusteisuus johtaa kesäyliopistojen keskinäiseen määrälliseen kilpailuun. Kehittämisresurssien niukkuus haittaa opetustarjonnan uusiutumista ja laajojen hankkeiden toteuttamista, vaikka tarvetta on pitkäaikaisiin kehittämiskumppanuuksiin.

Kesäyliopistolla ei ole Kanta-Hämeen maakunnan alueella kilpailijaa, jolla olisi yhtä monipuolista

avoimen yliopiston koulutustarjontaa: Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen (TYT) ohjelmassa Hämeenlinnassa on pelkästään Tampereen yliopiston avoimen yliopiston kurssija ja yliopistollista täydennyskoulutusta. Hämeen ammattikorkeakoulu erityisesti yrityksille suunnattujen täydennyskoulutuspalveluiden ohella tarjoaa avointa ammattikorkeakoulutusta.

Toimijaa, joka kilpailisi selkeästi samantyyppisillä tuotteilla kuin kesäyliopisto, ei maakunnassa ole. Viime vuosina alueen oppilaitokset ovat yhdessä kehittäneet profiiliaan, kärkituotteitaan, yhteismarkkinointia, laatua ja asiakkaiden yhden yhteydenoton periaatteita. Kaiken kaikkiaan kilpailu koulutusmarkkinoilla on kuitenkin kiristynyt ja kesäyliopiston on jatkossakin tehtävä aktiivisesti töitä uusien koulutusmahdollisuuksien kartoittamiseksi, uusien yhteistyökumppaneiden löytämiseksi ja uudenlaisten opetusjärjestelyjen ja teknologian käytön lisäämiseksi. Erityisesti uudet oppimisympäristöt ja verkkopohjaisuus tulevat jatkossa painottumaan entistä enemmän yliopistojen opetustarjonnassa ja tähän muutokseen kesäyliopiston on valmistauduttava siten, että valmiudet tarjota verkkopohjaista opetusta ovat kunnossa. Tällä tavoin varmistamme myös sen, että olemme haluttu yhteistyökumppani yliopistoille ja muille organisaatioille.

3.7 Vapaan sivistystyön kehittäminen

Vapaan sivistystyön tarkoitukseksi on nykyisessä lainsäädännössä määritelty "tukea elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisöissä sekä kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja moniarvoisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa." Määrittely on edelleen relevantti: kesäyliopistot korostavat toiminnassaan erityisesti korkea-asteen kansansivistystyötä, kuten avointa yliopisto-opetusta. Vapaan sivistystyön kysyntä on suurta edelleen niissä työmuodoissa, joissa pääkohderyhminä on työikäinen ja vanhempi aikuisväestö kuten Hämeen kesäyliopistossa. Toiminnalla koetaan olevan myönteisiä vaikutuksia yksilö- ja yhteisötasolla.

Vapaan sivistystyön kehittämissuunnitelmassa 2008-12 on kyseenalaistettu, onko perusteltua hoitaa vapaan sivistystyön tehtäviä jatkossakin nykyiseen viiteen työmuotoon jakautuvalla oppilaitosrakenteella. Tavoitteena on vahvistaa myös alueellista yhteistyötä sekä vapaan sivistystyön työmuotojen ja oppilaitosten kesken että ammattillisen koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulu-

jen suuntaan: ”alueellisten oppimiskeskusten yhteistyörakenne”.

Kesäyliopistojen rakenneuudistuksen tavoitteena on toiminnan ja ylläpitäjäpohjan kokoaminen alueelliseksi kesäyliopistoksi, joiden toiminta on yhteen sovitettu alueen muuhun vapaan sivistystyön (erityisesti kansalaisopistojen), aikuiskoulutuksen ja korkeakouluopetuksen tarjontaan. Kesäyliopistojen toiminnan profiilin tulee nykyistä vahvemmin suuntautua avoimen yliopisto-opetuksen/mahdollisesti myös avoimen ammatti-korkeakouluopetuksen tarjontaan sekä korkeakoulutetun väestön osaamisen varmistamiseen.

Kesäyliopistoille määritelty profiili vastaa hyvin Hämeen kesäyliopiston toimintaa. Kanta-Hämeessä on jo pitkään ollut alueellista ja työmuotojen välistä yhteistyötä: yhteinen avoimen yliopiston opetusohjelma, jota kesäyliopisto hallinnoi. Häme Open campus - malli tarjoaa hyvät mahdollisuudet yhteistyön tiivistämiseen maakunnan oppilaitosten kesken ja oppimiseen ajasta ja paikasta riippumatta, kuten luvun 6 tulevaisuuden näkymissä todetaan.

Rahoitus- ja ohjausjärjestelmän muutosta on kuvattu luvun 3.3. lopussa. Myös toiminnan laatua ja vaikuttavuutta parannetaan: selvitetään opetushenkilöstön asemaa ja osaamista, tutkimustoimintaa, näyttötutkintojärjestelmää, sähköistä opintokirjaa, opiskelijapalauttejärjestelmää, tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä, tilastointijärjestelmän tehostamista ja toiminnan arviointia.

4 STRATEGIAN KESKEISET TAVOITTEET - HÄMEEN KESÄYLIOPISTO 2013

Strategia linjaa Hämeen kesäyliopiston tulevien vuosien toimintaa maakunnan muuttuvassa koulutuskentässä. Koulutuksessa strateginen suunnittelu on keskeistä, koska koulutuksen vaikuttavuus on pitkäkestoista. Suunnittelussa keskitytään kesäyliopiston ydinosaamiseen (mitkä ovat oikeita asioita) ja sen hyödyntämiseen toiminnassa (miten asiat tehdään oikein).

Hämeen kesäyliopiston strategialla on kaksi päätehtävää:

1. Strategia suuntaa Hämeen kesäyliopiston toimintaa vastaamaan huomisen osaamisen ja toimintaympäristön haasteisiin.
2. Strategia suuntaa Hämeen kesäyliopiston asiakaslähtöisyyttä (sidosryhmät), koulutuspalveluja (prosessit), kilpailukykyä (talous) ja henkilöstöä (hallintosuunnittelu, opettajat-kouluttajat).

4.1 Kesäyliopistotoiminnan tavoitteet ja menestystekijät

Edellä mainituista päätehtävistä johdetaan seuraavat keskeiset tavoitteet kesäyliopiston toiminnalle:

- vahvistaa oppilaitoksen asemaa maakunnan keskeisenä avointa yliopisto-opetusta tarjoavana yksikkönä, solmukohtana
- tarjota uutta tietoa ja monipuolista, jatkuvasti uusiutuvaa koulutusta ammattitaitoisten ja aikaansa seuraavien asiantuntijoiden johdolla
- kehittää omia koulutussuunnitteluun liittyviä toimintamallejaan palvelemaan yhteistyökumppaneita
- kehittää omia teknologisia järjestelmiään vastaamaan paremmin tämän päivän ja huomisen tarpeita niin henkilökunnan kuin opiskelijoidenkin näkökulmasta
- kehittää henkilöstön osaamista
- kehittää kesäyliopiston toimintakulttuuria uudistavaan suuntaan
- sitouttaa johtokunta entistä selkeämmin kesäyliopiston toimintaan ja johdon tueksi
- kehittää kesäyliopiston yhteistyöverkosta

Seuraavassa käsitellään tavoitteita ja menestystekijöitä jokaisen koulutusalan kohdalla erikseen.

4.1.1 Avoin yliopisto

Tavoite: Avoin yliopisto opetus, Kanta-Hämeen avoin yliopisto, on kesäyliopiston koulutustoiminnan ydin-tehtävä, joka monipuolistaa, laajentaa ja täydentää koulutusmahdollisuuksia ja väestön osaamista. Keskeisimpänä tavoitteena on maakunnan väestön koulutuksen saavutettavuuden ja monipuolisuuden turvaaminen. Näin kesäyliopisto toteuttaa koulutuksellista ja alueellista tasa-arvoa arvostaen yksilön oikeutta elinikäiseen oppimiseen. Avoin yliopisto tarjoaa akateemista sivistystä ja luo väylän yliopistotutkintoon.	
KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	
Prosessi	<ul style="list-style-type: none"> • Avoimen yliopiston maakunnallinen solmukohta, vähintään 10 eri korkeakoulun ja yliopiston kattavan verkoston ylläpitäminen (suunnittelu, koordinointi, kouluttajaverkostot, markkinointi). Tarjontaa monipuolistetaan niin, että se vastaa nykyistä paremmin työelämän ja työikäisen aikuisväestön korkeakoulutasoisen aikuiskoulutuksen kysyntään. • Tutkintotavoitteisuuden lisääminen, avoimet polut. • Opiskelun monimuotoistuminen esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan keinoin, tiedon levittäminen teknisinä ja sosiaalisina innovaationa (kesäyliopiston kokeilupaikkana) ja ohjauspalvelujen takaaminen.
Asiakas	<ul style="list-style-type: none"> • Tarpeeseen ja kysyntään vastaaminen: kesäyliopisto tuottaa korkeakoulukumppaneilleen menestyviä opiskelijoita ja antaa opetukseen lisäresursseja (kumppanuus-yhteistyö, asiakassuhteet, aluekehittäminen). • Riittävät tukipalvelut ja asiakastyytyväisyys (opiskelijat, opettajat). • Joustavuus, reagoitakyky, valinnaisuuksien lisäämien ja kohtuuhintaisuus.

Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Osaava henkilöstö: suunnittelijoiden osaamisen nosto (uusi koulutussuunnittelija), hyvät opettajat (kesäyliopisto houkutteleva kumppani myös opettajalle, ”akateeminen imu”). Suunnittelun ja tuutoroinnin lisäresursointi. Oppimisympäristöjen hyödyntäminen.
Talous	<ul style="list-style-type: none"> Toimintaresurssien riittävyys (valtionosuus, kuntien maksuosuus). Resurssien oikea kohdentaminen. Kilpailu ja koulutuksen oikea hinnoittelu.

4.1.2 II Ammatillissivistävä koulutus

Tavoite: Ammatillinen täydennyskoulutus ja tilauskoulutus edistävät tasa-arvoa, työssä kehittymistä, kehittää ammatillista joustavuutta ja tukee muutostarpeiden kohtaamista.	
KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	
Prosessi	<ul style="list-style-type: none"> Koulutustarjonnan uusiutuminen, ajankohtaisuus ja koulutuksen täydentäminen Tuotesuunnittelun kysyntään vastaa joustavuus, nopeus, herkkyyys Laadukas, vaikuttava koulutus ja luotettava toiminta (suunnittelu, markkinointi, toteutus, arviointi).
Asiakas	<ul style="list-style-type: none"> Alueen ja työn tarpeisiin vastaaminen (omistajat, aluekehittäminen, elinkeinoelämä). Koulutuksen laatu ja hinta. Asiakastyytyväisyys ja kestävät asiakassuhteet.
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaan kouluttajaverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen. Opettajien ja kouluttajien tukipalvelut. Suunnittelun innovatiivisuus ja avoimuus.
Talous	<ul style="list-style-type: none"> Koulutuksen hinta. Kustannukset ja tulostavoite. Tukipalvelut (välineet, tilat, sihteeri- ja oheispalvelut).

4.1.3 III Muu yleissivistävä ja harrastuspohjainen koulutus

Tavoite: Kielikoulutus kohottaa ja monipuolistaa väestön kielitaitoa ja lukiolaiskurssit täydentävät toisen asteen koulutustavoitteita. Sivistystason kohottaminen. Ikääntyvän väestön huomioiminen.	
KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	
Prosessi	<ul style="list-style-type: none"> Kurssivalikoiman laajentaminen ja laadun varmistaminen. Markkinointi. Kysynnän ja koulutustuotteiden vastaavuus.
Asiakas	<ul style="list-style-type: none"> Uusien opiskelijasegmenttien löytäminen. Koulutuksen saatavuus. Edullisuus.
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Hyvä ja osaava opettajaverkosto. Monipuolinen osaaminen. Herkkyyys, uudistuminen ja rohkeus.
Talous	<ul style="list-style-type: none"> Kurssien laatu ja hinta. Toiminnan kate. Maksuton koulutus, yleisötilaisuudet.

4.1.4 I-III Kesäyliopiston koulutustoiminnan tavoitteet ja menestystekijät

Tavoitteet ja menestystekijät: Hämeen kesäyliopiston koulutustehtävän tavoitteiden saavuttaminen edellyttää onnistumista seuraavien menestystekijöiden toteuttamisessa:	
Prosessi	<ul style="list-style-type: none"> Avoimeen yhteisöllisyyteen perustuva sisältöjen suunnittelu ja toteutus tiivistyvät. Joustavien koulutusmahdollisuuksien ja opiskelun monimuotoistumisen (opetuksen sosiaaliset ja tekniset innovaatiot) takaaminen, kansainvälistymisen lisääntyminen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutustarpeiden parempi kartoitus, oman toiminnan arviointi, toiminnan innovatiivisuus, koulutustarjonnan syvyys ja laadunvarmistus ja markkinoinnin tehostaminen.
Asiakas	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijälähtöisyys (koulutusohjelmien saavutettavuus, ohjaus, hyvä oppiminen). • Omistajälähtöisyys (aluekehittäminen), toimijoiden ja omistajien yhteinen tahtotila. • Asiakslähtöisen palvelun ja korkean laadun tuottaminen.
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> • Laadukas ja monipuolinen opettajaverkosto ja sen tukeminen (akateeminen imu) • Suunnittelun henkilöstöresurssien lisääminen ja osaamisen parantaminen (arvostetaan yksilöosaamista ja yhdessä tekemistä). • Henkilöstön työhyvinvointi, kannustavuus, sitoutuminen ja kehitysmahdollisuudet, vaikutusmahdollisuudet omaan työhön.
Talous	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutus on tuloksellista eli kesäyliopiston palvelut ovat laadukkaita ja säännöllisiä, toiminta on taloudellista, tuottavaa ja vaikuttavaa. • Hyvä kilpailukyky (oikeat kurssimaksut), taloudellisen liikkumavaran turvaaminen. • Ennustettavuus. Aikuiskoulutuksen rahoitus muodostuu jatkossakin valtionrahoituksesta (valtionosuus), kuntien rahoituksesta (jäsenkunnat), työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen rahoituksesta, asiakkailta perittävistä maksuista sekä työnantajien panostuksista ja tuista. Siirtyminen yhä enemmän tulos- ja kehitysrahoitukseen edellyttää kesäyliopistolta osaamista ja lisä resursseja sekä yhteistyötä alueen eri toimijoiden kesken.

5 KESÄYLIOPISTON STRATEGIAN TIIVISTELMÄ

Toimiakseen menestyksellisesti

eettisesti, kestävästi, yhteisöllisesti ja taloudellisesti sekä ollakseen arvostettu ja haluttu opiskelijoille ja opettajille

Hämeen kesäyliopistolta ja sen toiminnalta edellytetään

- *vahvaa ja sitoutunutta johtajuutta (johdokunta, tiederehtori, rehtori), henkilöstöä ja omistusta*
- *sitoutumista toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin*
- *monipuolista rahoitusta*
- *hedelmällistä vuorovaikusta toimintaympäristönsä: kesäyliopisto on herkävaistoinen ja nopealiikkeinen, valmis yhteistoimintaan ja uutta luova*
- *toimivaa työnjakoa opetuksen ja tukipalvelujen välillä.*

Hämeen kesäyliopisto on Kanta-Hämeen avoimen yliopisto-opetuksen solmukohta: ydintehdävänä kumppanuuksiin ja verkostoihin perustuva avoin yliopisto-opetus, joka vapaan sivistystyön työnjaossa on keskitetty kesäyliopistoille ja on kiinteä osa Suomen avointa yliopistojärjestelmää.

Hämeen kesäyliopisto kehittää verkostoaan siten, että se pystyy yhä paremmin toimimaan eri yliopistojen ja korkeakoulujen edustajana maakunnassa: tarjolla on yhä enemmän opintokokonaisuuksia (perus- ja aineopintoja) eri yliopistoista. Kesäyliopisto painottaa avoimen yliopiston tutkintotavoitteisuutta ja väyläopintoja sekä tehostaa opintoneuvontaa. Yhteistyötä Tampereen yliopiston ja Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa parannetaan ja uusia yhteisiä työmuotoja kehitetään. Avoin ammattikorkeakouluopetus ensisijaisesti kesälukukaudella soveltuu hyvin Hämeen kesäyliopiston toimintaprofiiliin. Riihimäen seudulla lisätään Helsingin yliopiston ja Forssan seudulla Turun yliopiston avointa yliopisto-opetusta. Kanta-Hämeen avoimen yliopisto-opetuksen systemaattisuutta lisätään: tarpeiden tunnistaminen, alueellisuus, aikajänteen pidentäminen, opintoneuvonta, opintosuunnitelmat, tiedotus- ja markkinointi sekä yhteinen verkkopalvelu.

Hämeen kesäyliopisto saavuttaa valtakunnallisesti vankan aseman avoimessa yliopisto-opetuksessa asiantuntevalla yhteistyöverkostolla (*laadukas koulutus*), monipuolisuudella (*monipuolinen koulutustarjonta, verkko-opintojen lisääntyminen*), joustavuudella, nopeudella (*nopea reagointi koulutustarpeisiin*) sekä näkyvyydellä (*hyvät markkinointikanavat, avoimuus, vuorovaikutus*).

Hämeen kesäyliopiston korkeatasoinen, räätälöity ja monipuolinen ammatillinen täydennyskoulu-

tus edistää Hämeen maakunnan yritysten ja asukkaiden osaamista ja hyvinvointia. Täydennyskoulutuksessa suunnittelu ja toteutus ovat entistä asiakaslähtöisempiä. Yhteistyötä ja verkostoitumista mm. opetus- sosiaali- ja terveysalojen henkilöstön ja aikuiskoulutuksen toimijoiden kanssa lisätään.

Kuuntelemalla toimijoitaan ja arvioimalla jatkuvasti omaa toimintaansa kesäyliopisto kehittyy hyvänä oppimisympäristönä. Oppijoiden tarpeisiin kyetään reagoimaan nopeasti ja osallistujalähtöisesti. Hämeen kesäyliopiston toiminnan suunnittelussa ja henkilöstön rekrytoinnissa lähtökohtana on avoin yliopisto-opetus ja siihen liittyvä osaaminen. Kesäyliopiston kevyt ja joustava rakenne ja hallinto tuottavat taloudellisesti tehokasta toimintaa. Näin suhteellisen pienellä julkisella panostuksella saadaan laaja ja monipuolinen opetustarjonta. Toiminnan hinta-laatusuhde on hyvä. Asiakkaat ovat tyytyväisiä, kun he vaivatta saavat sen, mitä ovat toivoneetkin.

6 TULEVAISUUDEN NÄKYMÄ

- HÄME OPEN CAMPUS (HOC)

Hämeen kesäyliopiston toiminnassa on tärkeintä tarjota kantahämäläisille ikään ja koulutustaan katsomatta monipuolista ja laadukasta koulutusta. Tavoitetta edistävät avoin toimintakulttuuri ja tapa toimia erilaisissa verkkoympäristöissä.

Kesäyliopiston kivijalkana tulee olla yliopisto-opetuksen tarjoaminen laajoille joukoille. Tässä on tärkeää rakentaa joustavat rakenteet ja mahdollisimman laaja teknologian hyväksikäyttö niin hallinnollisissa kuin opetuksen tukemisessa ja myös soveltuvien osien itse opetuksessa. Yliopistot tarjoavat opetustaan yhä laajenevassa määrin verkkopohjaisena. Kesäyliopiston tulee omata valmiudet huolehtia tämänkaltaisen opetuksen järjestämisestä, tukemisesta ja laadusta. Kyseessä on osittain uudenlaiset osaamis- ja laatuvaatimukset, joihin täytyy varautua.

Häme Open Campuksen toiminta rakennetaan maakunnan vahvoille osaamisalueille, joita ovat:

1. eOsaaminen
2. Luonnonvara- ja ympäristöala
3. Ammattikasvatus ja opettajankoulutus
4. Teräsrakentaminen.

On tarve löytää sellaista osaamista ja toimintaa, joka sitoisi maakunnassa toimivat korkeakoulu- ja tutkimusyksiköt entistä kiinteämmin yhteistyöhön keskenään. Alueen sisäisen yhteistyön lisäksi tarvitaan entistä enemmän kytköksiä myös

alueen ulkopuolisiin kansallisiin ja kansainvälisiin korkeakouluihin. Kyse on alueellisesta profiloitumisesta yhä kovenevassa ja maailmanlaajuudessa alueiden välisessä kilpailussa.

HOC on allianssi, joka tarjoaa korkeatasoista koulutusta hämäläisille yhdistämällä eri koulutustarjoajien osaamiset yhdeksi näkymäksi:

- asiakaslähtöisesti
  - monipuolista korkeatasoista koulutusta
  - tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalveluja
  - kansainvälisiä verkostoja, konferensseja, ikkunan tulevaisuuteen
  - yhteinen ja avoin työskentely-ympäristö monien eri tahojen yhteistyötä vaativille maakunnallisille kehittämisasioille esim. ennakkoinnille.

Tavoitteena on näin yhdessä rakentaa ”paikka”, jossa kuka vain voi opiskella mitä vain, missä vain ja milloin vain. HOC-verkosto toimii tiedon välittäjänä, uuden tiedon kehittäjänä verkoston jäsenille ja open content -ajattelun malliin käyttäjät itse osallistuvat sisällön tuottamiseen. HOC-ajatusmallissa toiminta perustuu avoimuuteen ja aitoon yhteistyöhön ja yhdessä tekemiseen:

- toimintaperiaatteita
  - HOC on avoin, yhteinen ja itseään kehittävä prosessi
  - HOC on ROG - Return on Given
  - HOC tarjoaa uusimmat verkkotyöskentely-ympäristöt
  - HOC haastaa osallistujat miettimään toimintaansa uudessa valossa
  - HOC ottaa asiakkaat ja kansalaiset mukaan kehitystyöhön
  - HOC on nykyajan talkoot; ”Living Lab”
  - HOC toimii vastuullisena kestävä kehityksen edistäjänä.

Hämeen kesäyliopisto sitoutuu yhdessä Hämeen ammattikorkeakoulun, Tampereen yliopiston yksiköiden ja Kanta-Hämeen maakunnan muiden koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden kanssa toimimaan Häme Open Campus toimintamallin mukaisesti. Kesäyliopisto puolueettomana oppilaitoksena voi hyvin toimia HOC - toimintamallin käytännön hallinnoijana, kun työlle taataan riittävät resurssit ja huolehditaan kesäyliopiston perustoimintojen jatkuvuudesta. Kevyellä hallintorakenteella ja kiinteitä kustannuksia minimoiden kesäyliopiston on mahdollista toimia kustannustehokkaasti, mutta yhteistoiminnallisen to-

teutusverkon kautta silti alueellisiin tarpeisiin vastaten.

TILASTOLIITE

Taulukko 1. Koulutusten lukumäärä vuonna 2007

Taulukko 2. Koulutusten osallistujat vuonna 2007

Taulukko 3. Opiskelijamäärä vuonna 2007

Taulukko 4. Opettajien antamat opetustunnit sisällön ja tavoitteen mukaan vuonna 2007

Taulukko 5. Opettajien antamat tunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2007

Taulukko 6. Menot vuonna 2007

Taulukko 7. Tulot vuonna 2007

Aikasarjoja 1972-2007:

- Kurssitilasto 1972-2007
- Hämeen kesäyliopiston opiskelijamäärä 1972-2007
- Avoimen yliopiston osanottajat 1972-2007
- Kurssien osanottajamäärä 1972-2007
- Avoimen yliopiston osanottajien % -osuus kaikkien kurssien osanottajista 1972-2007
- Avoimen yliopiston kurssien lukumäärä 1972-2007
- Kurssien lukumäärä 1972-2007
- Avoimen yliopisto-opetuksen suhteellinen osuus kursseista 1972-2007
- Opetustunnit 1972-2007
- Avoimen yliopisto-opetuksen opetustunnit 1972-2007
- Avoimen yliopisto-opetuksen tuntien suhteellinen osuus kaikista opetustunneista 1972-2007

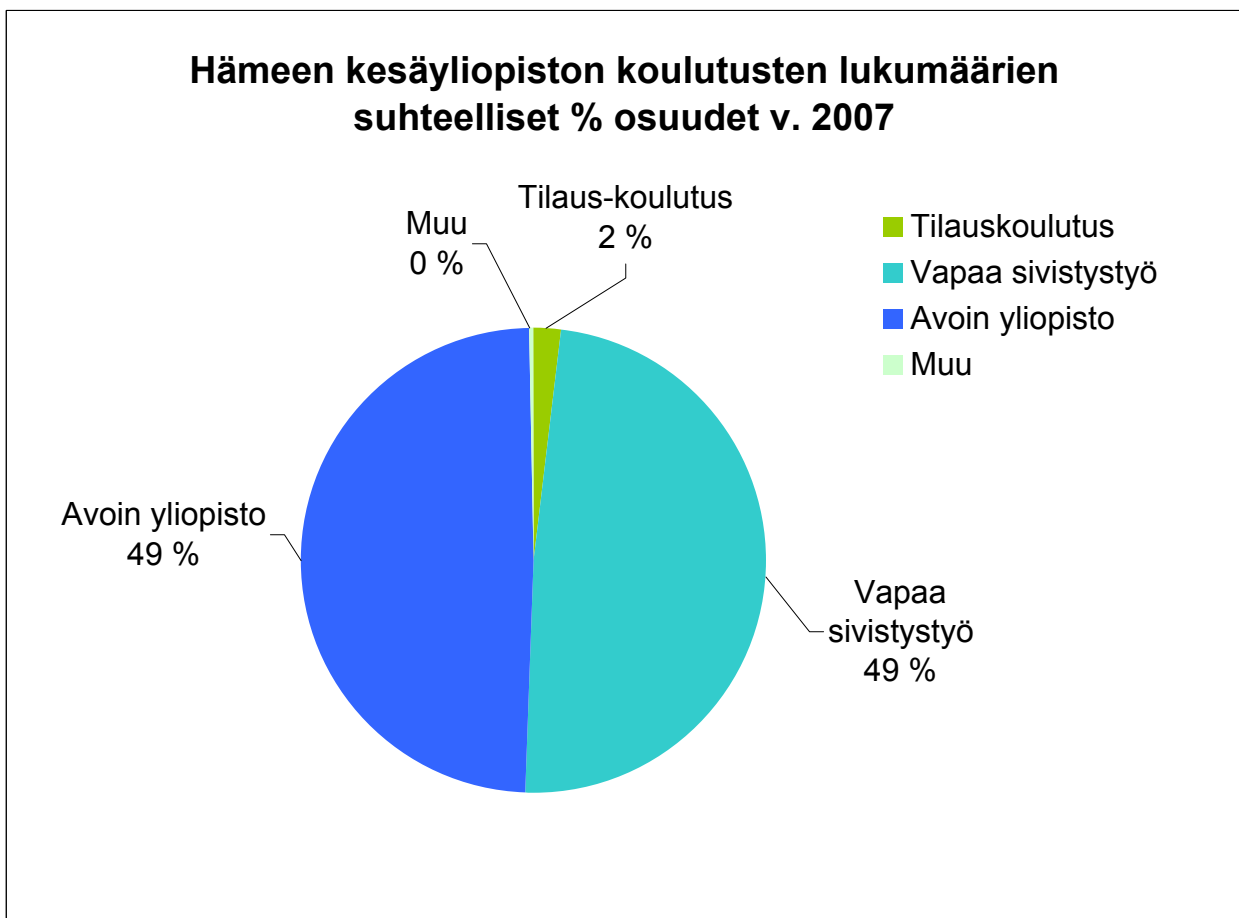
TILASTOLIITE

Hämeen kesäyliopisto

2007

Taulukko 1 Koulutusten (kurssien, opintojaksojen) lukumäärä vuonna 2007

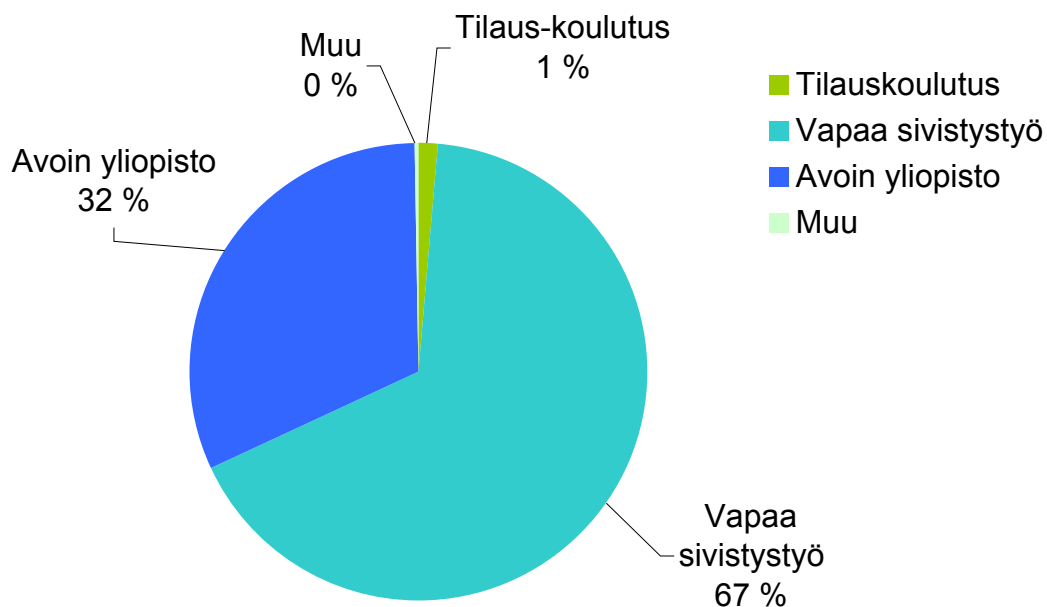
Koulutustyyppi	lkm
Tilauuskoulutus	5
Vapaa sivistystyö	118
Avoin yliopisto	119
Muu	1
Yhteensä	243

Taulukko 2 Koulutusten (kurssien, opintojaksojen) osallistujat vuonna 2007

Koulutustyyppi	Osallistujat (brutto-op.)
Tilauuskoulutus	80
Vapaa sivistystyö	3942
Avoin yliopisto	1871
Muu	9
Yhteensä	5902

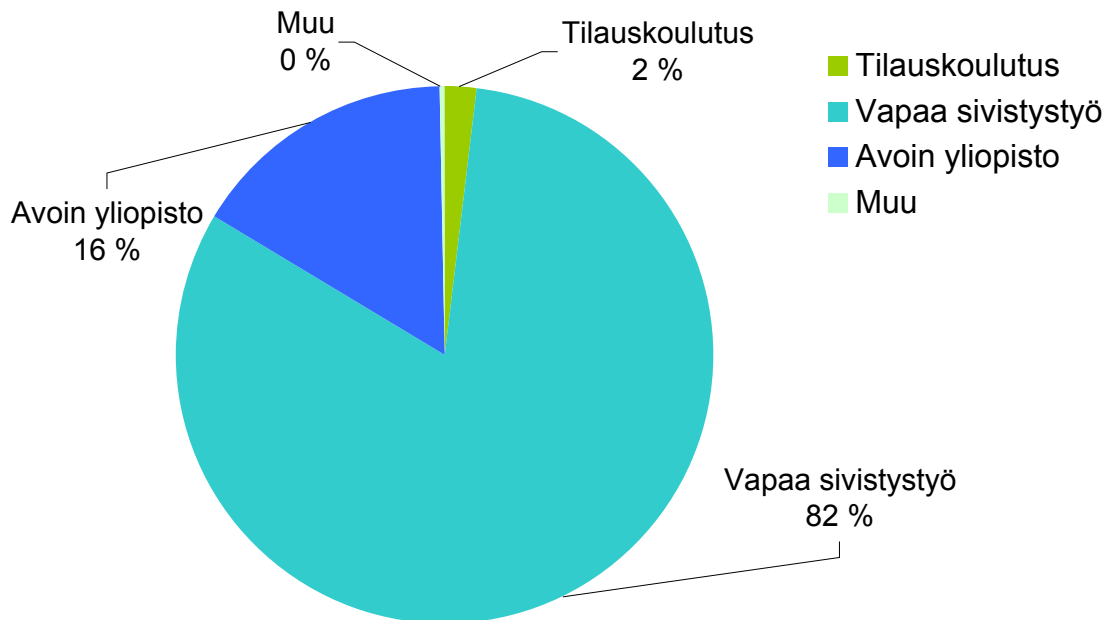
**Hämeen kesäyliopiston koulutusten osallistujien 5902
(brutto-op.) suhteelliset osuudet % v. 2007**

Taulukko 3 Opiskelijamäärä (netto-opiskelijamäärä) vuonna 2007

Koulutustyyppi	Opiskelijamäärä (netto-op.)
Tilaukoulutus	74
Vapaa sivistystyö	3020
Avoin yliopisto	601
Muu	9
Yhteensä	3704

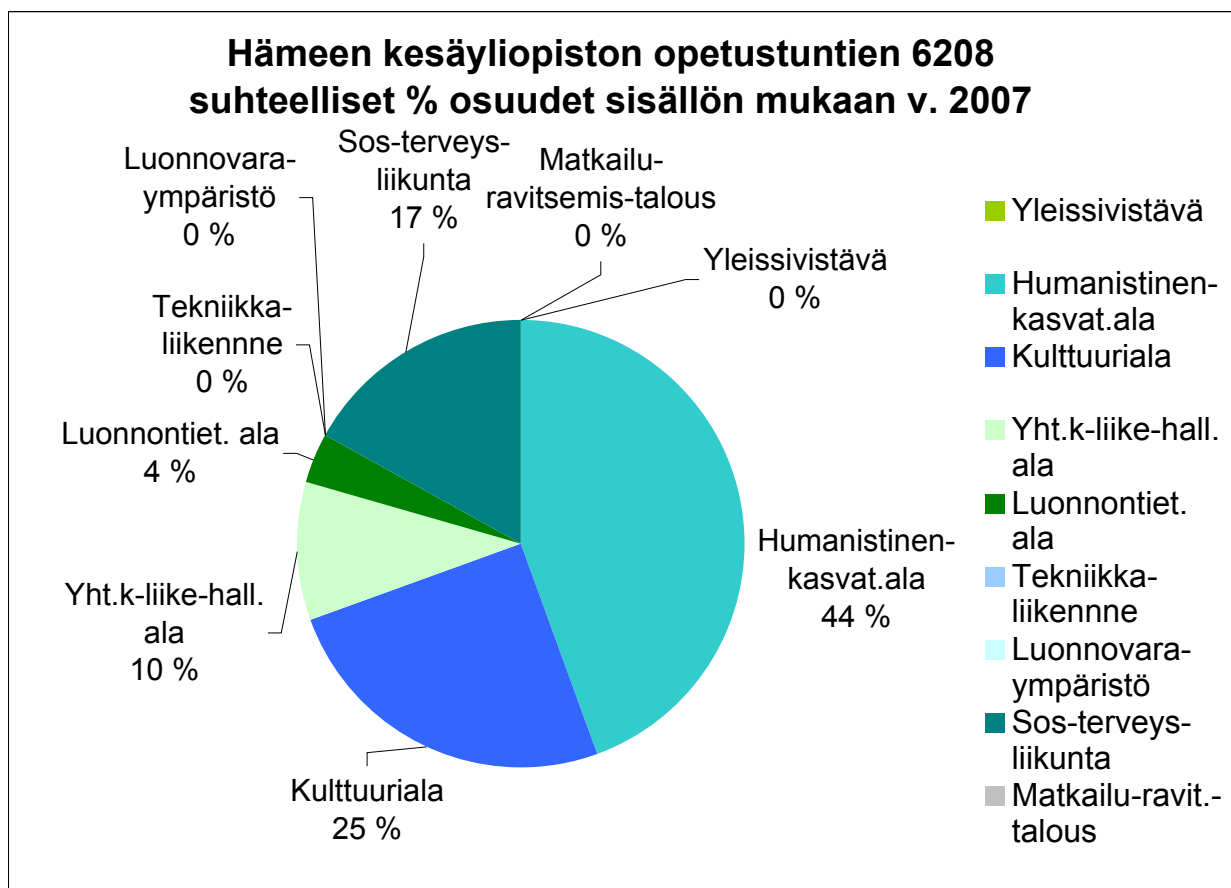
**Hämeen kesäyliopiston koulutusten opiskelijamäärän
3704 (netto-op.) suhteelliset % osuudet v. 2007**

Taulukko 4

Opettajien antamat opetustunnit koulutuksen sisällön ja tavoitteen mukaan vuonna 2007

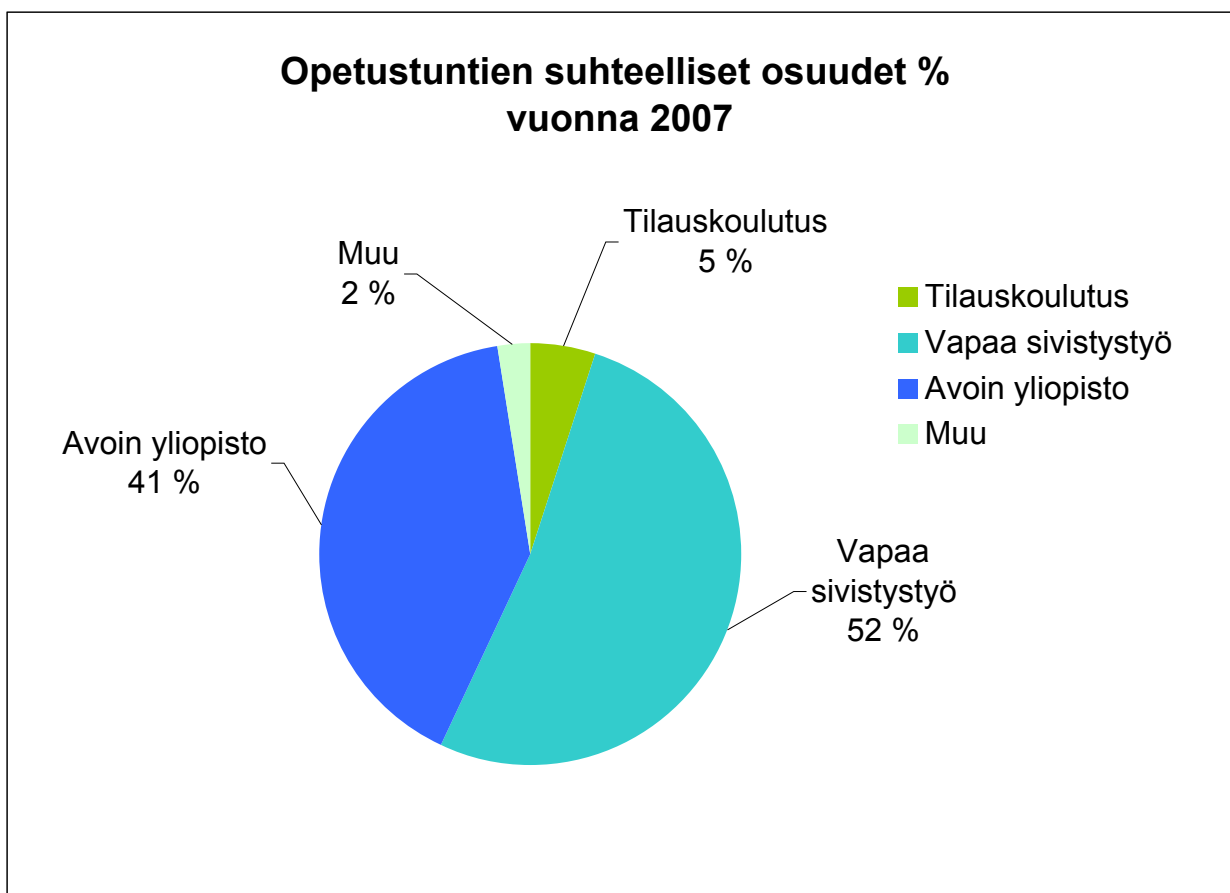
Sisältö	Opetustunnit
Yleissivistävä	0
Humanistinen-kasvat.ala	2758
Kulttuuriala	1553
Yht.k-liike-hall. ala	614
Luonnontiet. ala	232
Tekniikka-liikenne	0
Luonnovara-ympäristö	5
Sos-terveys-liikunta	1046
Matkailu-ravit.-talous	0
Muu koulutus	0
Yhteensä	6208

lähde: Tilastokeskus/Oppilaitosten tutkintoon johtamaton koulutus 2007
jti/28.3.2008

Taulukko 5 Opettajien antamat tunnit koulutustyyppin mukaan vuonna 2007

Koulutustyyppi	Opetustunnit h (45 min)
Tilaukoulutus	312
Vapaa sivistystyö	3225
Avoin yliopisto	2516
Muu	155
Yhteensä	6208

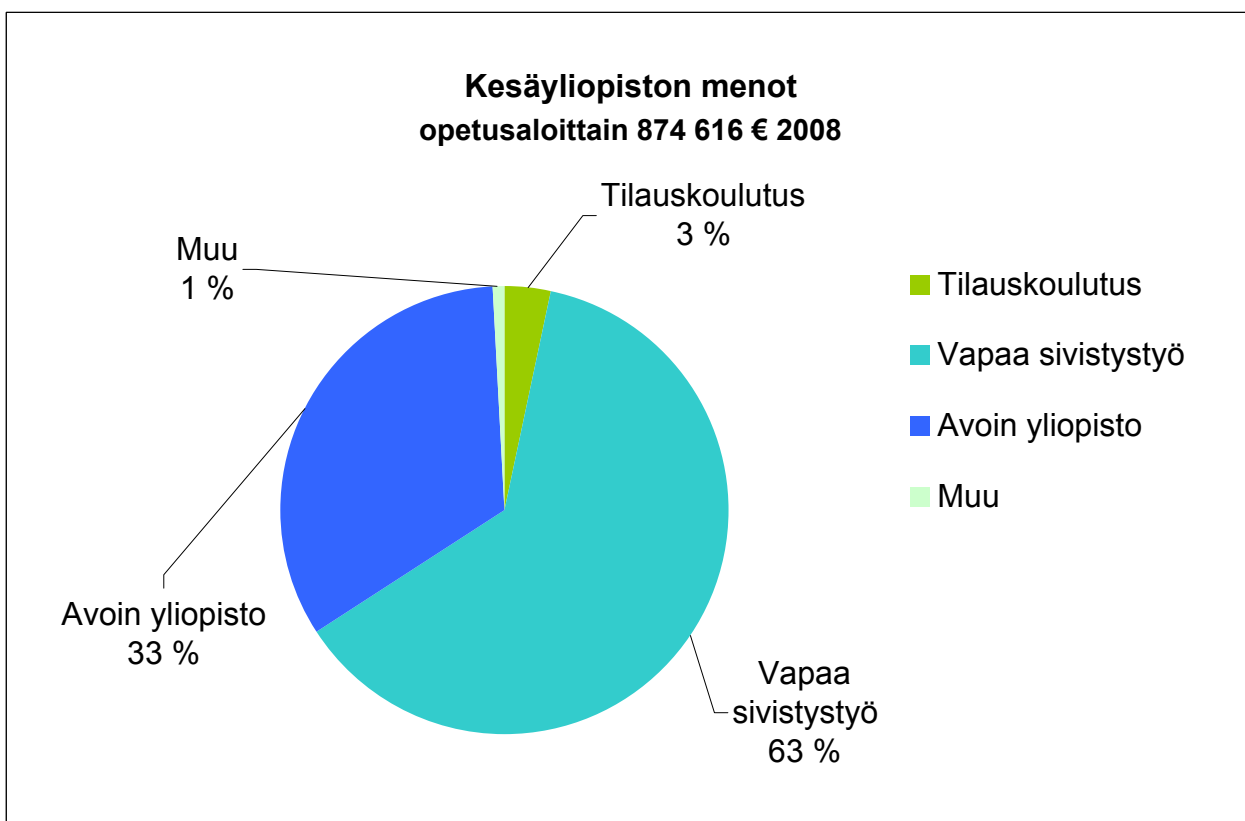
Hämeen kesäyliopisto

Talukko 6

Menot 2007:

opetus-, hallinto- ja suunnittelumenot sivukuluineen sekä muut menot (vuokrat, tiedonvälitys ym.)

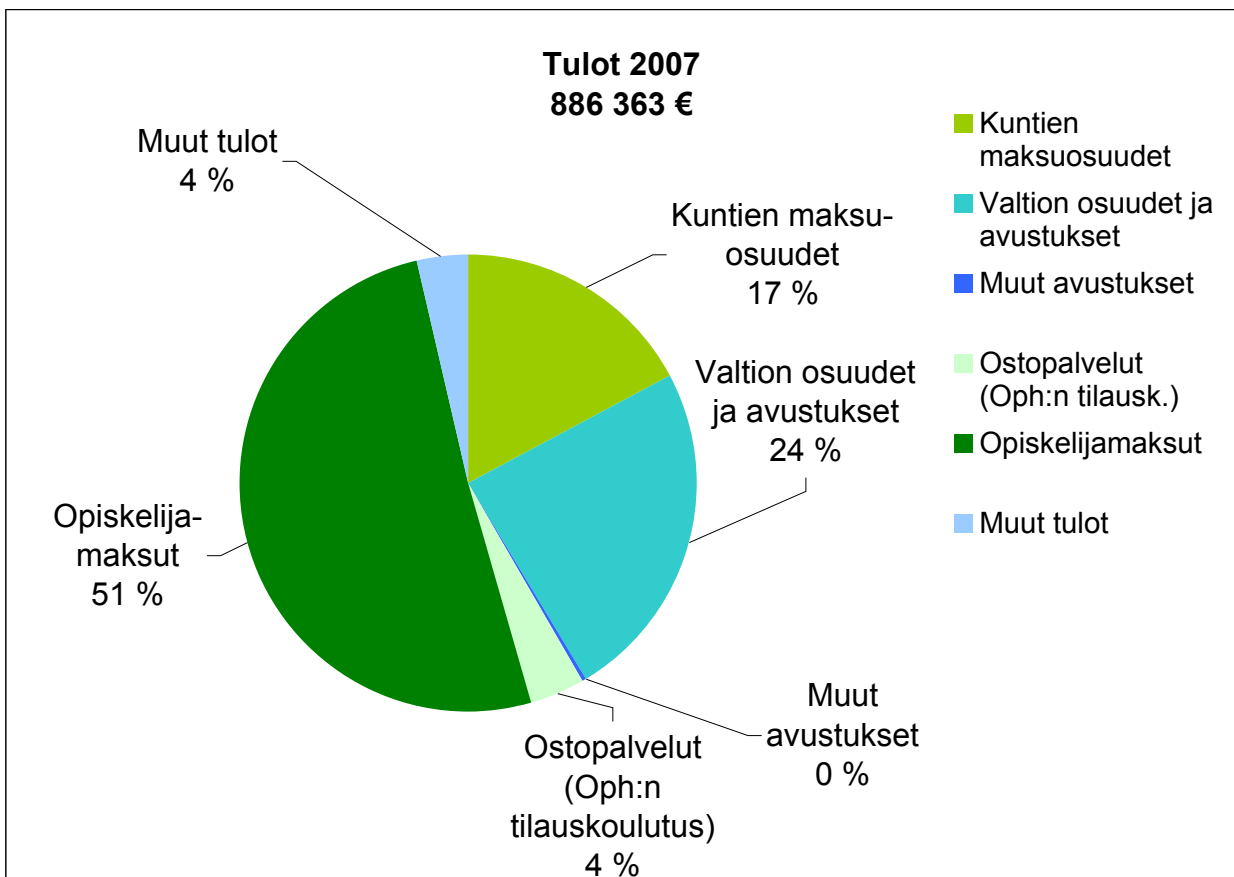
Koulutustyyppi/ala	Menot €
Tilauuskoulutus	29538
Vapaa sivistystyö	545684
Avoin yliopisto	292461
Muu	6933
Yhteensä	874616

Taulukko 7

Tulot 2007

Tulot	€
Kuntien maksuosuudet	153335
Valtion osuudet ja avustukset	214078
Muut avustukset	1209
Ostopalvelut (Oph:n tilausk.)	35090
Opiskelijamaksut	451256
Muut tulot	31395
Kaikki tulot yhteensä	886363

HÄMEEN KESÄYLIOPISTO

KURSSITILASTO 1972-2007

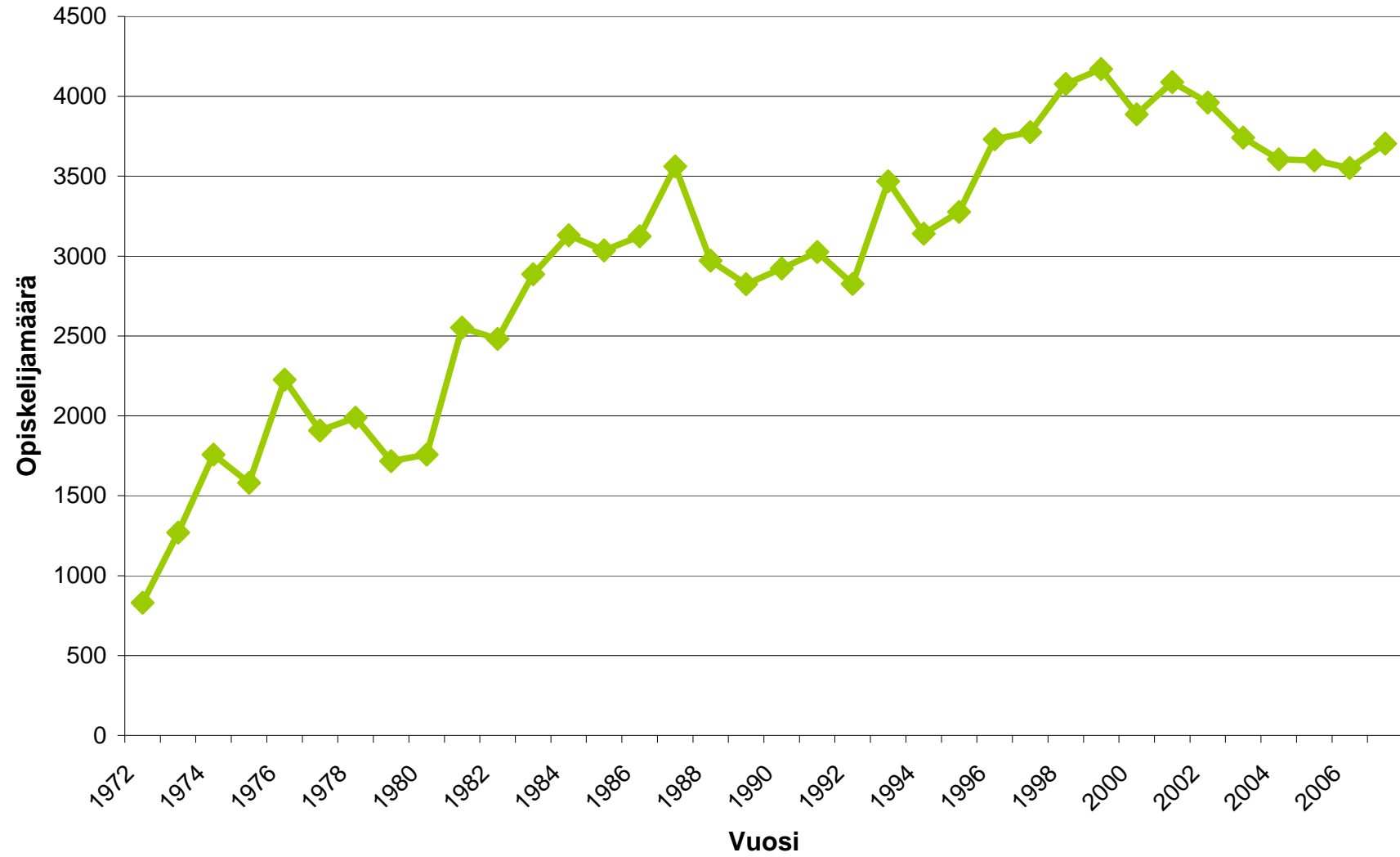
Vuosi	Netto		Avoin yo		Brutto				Brutto		Vapaan siv. kurssit	Kurssien määrä	Vapaan siv. op.tunnit	Opetus-tunnit
	Opiskelija-määrä	kurssit kpl	Avoin yo kurssit %	Avoin yo osanottajat	Avoin yo osanott. %	Avoin yo tunnit	Avoin yo tunnit %	Vapaan siv. osanottajat	Kurssien osanottajat					
1972	830	14	41	198	23	487	40	665	863	20	34	730	1217	
1973	1269	21	39	356	23	665	40	1188	1544	33	54	998	1663	
1974	1757	14	23	258	13	798	40	1654	1912	47	61	1198	1996	
1975	1581	30	38	349	21	1163	40	1305	1654	50	80	1744	2907	
1976	2226	30	35	393	16	1013	40	2048	2441	55	85	1519	2532	
1977	1908	34	37	361	18	1129	40	1617	1978	58	92	1694	2823	
1978	1989	44	44	522	24	1143	40	1621	2143	55	99	1714	2857	
1979	1717	33	41	385	21	997	40	1446	1831	47	80	1495	2492	
1980	1758	38	39	404	21	1228	40	1547	1951	60	98	1841	3069	
1981	2553	37	34	581	22	1258	39	2108	2689	71	108	1929	3187	
1982	2481	42	36	521	19	1371	40	2178	2699	75	117	2021	3392	
1983	2886	46	35	755	24	1557	36	2350	3105	85	131	2716	4273	
1984	3131	32	25	879	23	1221	28	2976	3855	94	126	3131	4352	
1985	3035	35	28	1226	30	1175	27	2804	4030	90	125	3203	4378	
1986	3124	29	26	762	20	1007	24	2972	3734	83	112	3244	4251	
1987	3562	29	24	638	16	1142	26	3414	4052	90	119	3311	4453	
1988	2972	27	23	503	15	1030	25	2891	3394	91	118	3043	4073	
1989	2824	26	24	562	17	635	19	2666	3228	81	107	2726	3361	
1990	2923	26	24	631	19	815	24	2765	3396	82	108	2644	3459	
1991	3026	34	30	1004	26	849	30	2860	3864	78	112	1939	2788	
1992	2826	34	34	852	24	760	32	2687	3539	66	100	1639	2399	
1993	3468	41	35	1593	33	1295	46	3244	4837	76	117	1531	2826	
1994	3141	56	45	1868	40	1581	50	2838	4706	69	125	1582	3163	
1995	3277	75	53	1693	36	1526	49	2991	4684	67	142	1587	3113	
1996	3731	73	54	1525	30	1498	46	3522	5047	63	136	1761	3259	
1997	3776	87	58	2364	40	2222	49	3533	5897	64	151	2321	4543	
1998	4077	73	51	1812	31	2209	43	4096	5908	69	142	2882	5091	
1999	4171	95	53	1624	28	2151	45	4243	5867	83	178	2665	4816	
2000	3888	116	57	2096	34	2509	49	4146	6242	89	205	2620	5129	

2001	4089	94	50	1794	28	2289	46	4711	6505	93	187	2691	4980
2002	3961	110	51	1750	27	2326	42	4849	6599	105	215	3177	5503
2003	3742	115	50	1726	28	2602	40	4464	6190	117	232	3956	6558
2004	3606	87	43	1360	25	1807	31	4151	5511	116	203	3961	5768
2005	3599	108	55	1836	32	2301	42	3844	5680	87	195	3168	5469
2006	3551	120	54	1832	32	2342	41	3813	5645	102	222	3361	5703
2007	3704	119	49	1871	32	2516	41	4031	5902	124	243	3692	6208
								0		0		0	
YHT.	106159	2024	43	38884	27	52616	38	104238	143122	2735	4759	85435	138051
	Netto	Avoin yo		Brutto				Brutto	Brutto				
Vuosi	Opiskelija-	kurssit	Avoin yo	Avoin yo	Avoin yo	Avoin yo	Avoin yo	Vapaan siv.	Kurssien	Vapaan siv.	Kurssien	Vapaan siv.	Opetus-
	määrä	kpl	kurssit %	osanottajat	osanott. %	tunnit	tunnit %	osanottajat	osanottajat	kurssit	määrä	op.tunnit	tunnit

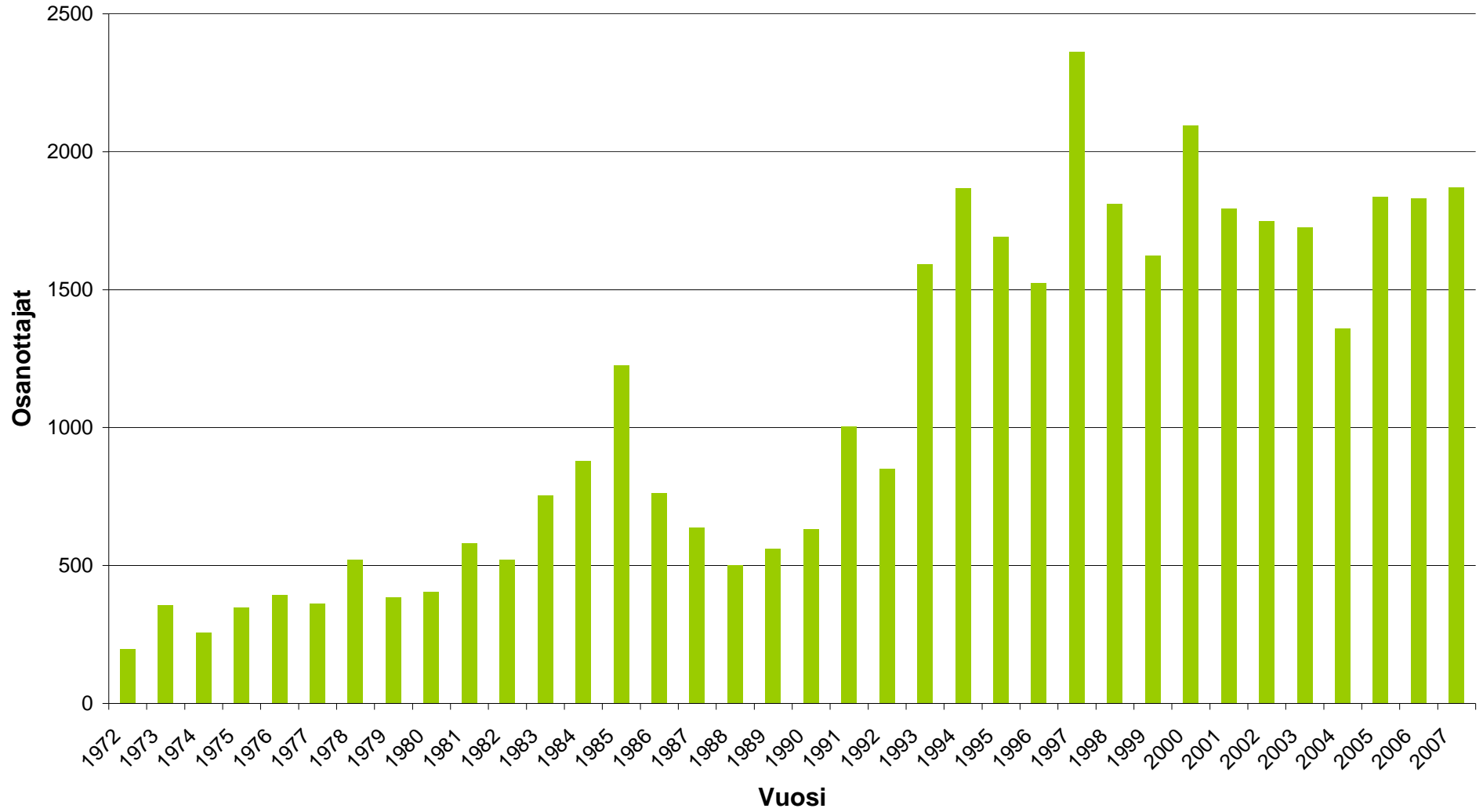
arvio

20.5.2008/JTI

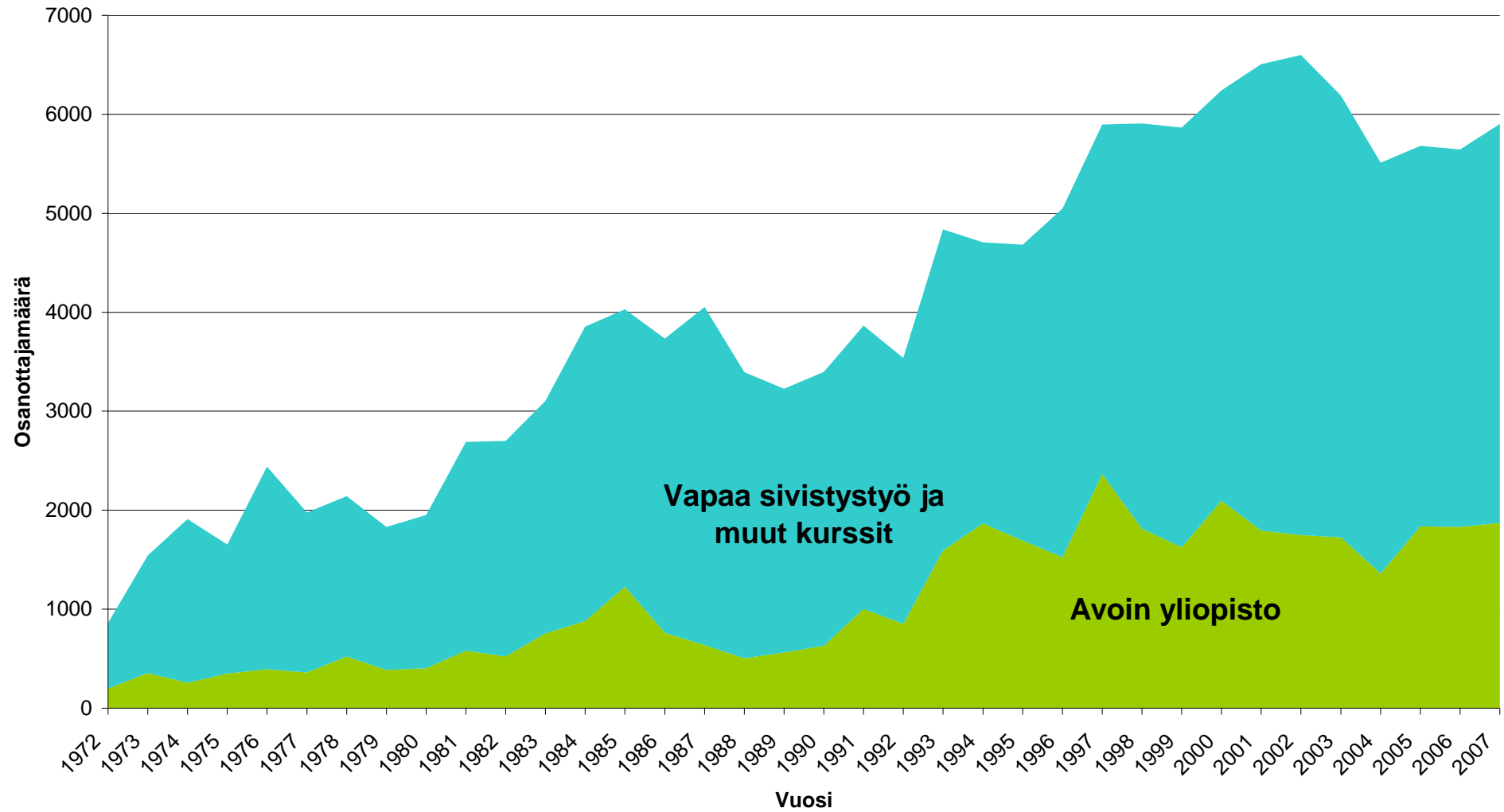
Hämeen kesäyliopiston opiskelijämäärä (netto) 1972-2007

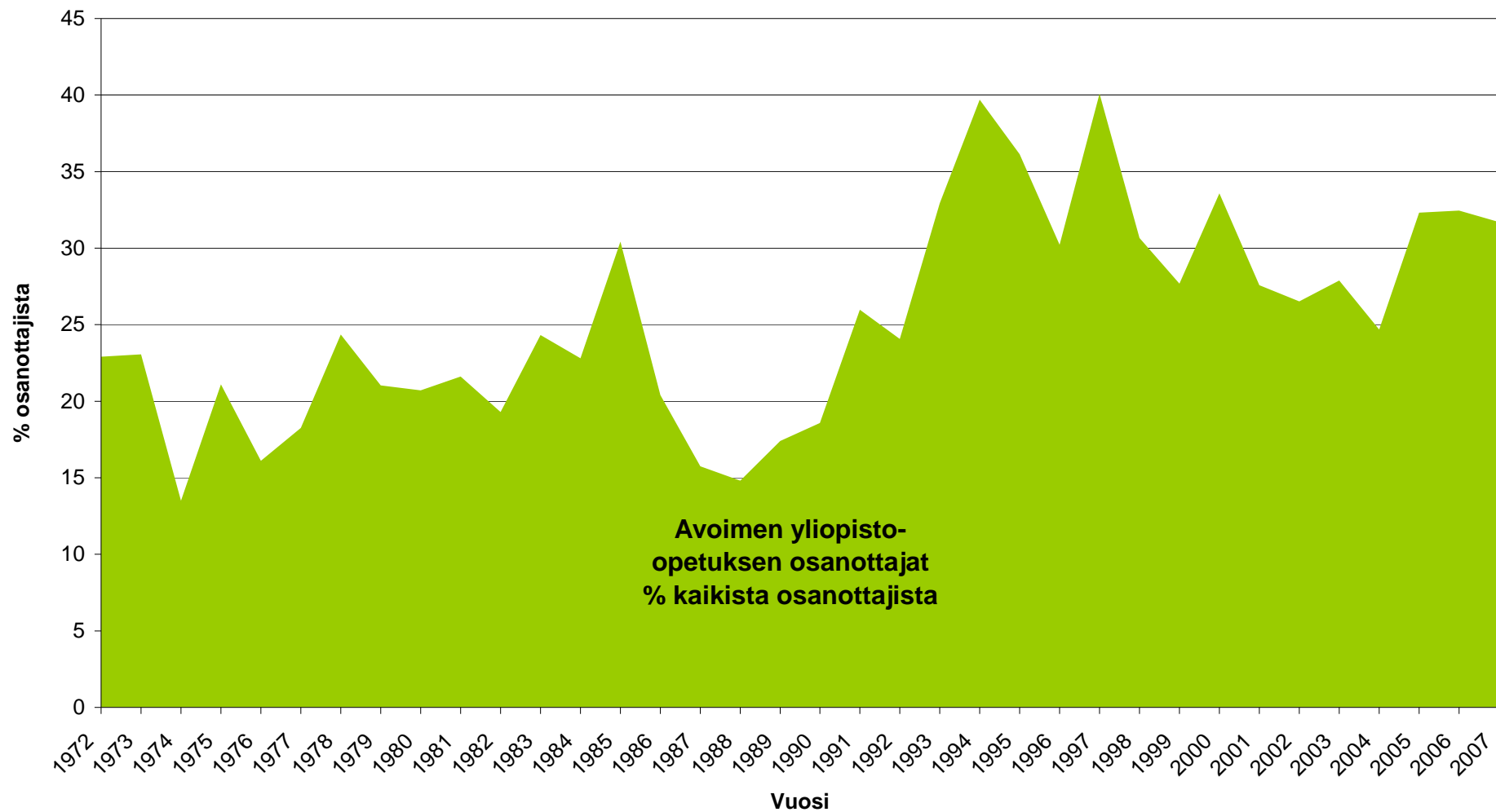
Avoimen yliopisto-opetuksen osanottajat (brutto) vuosina 1972-2007

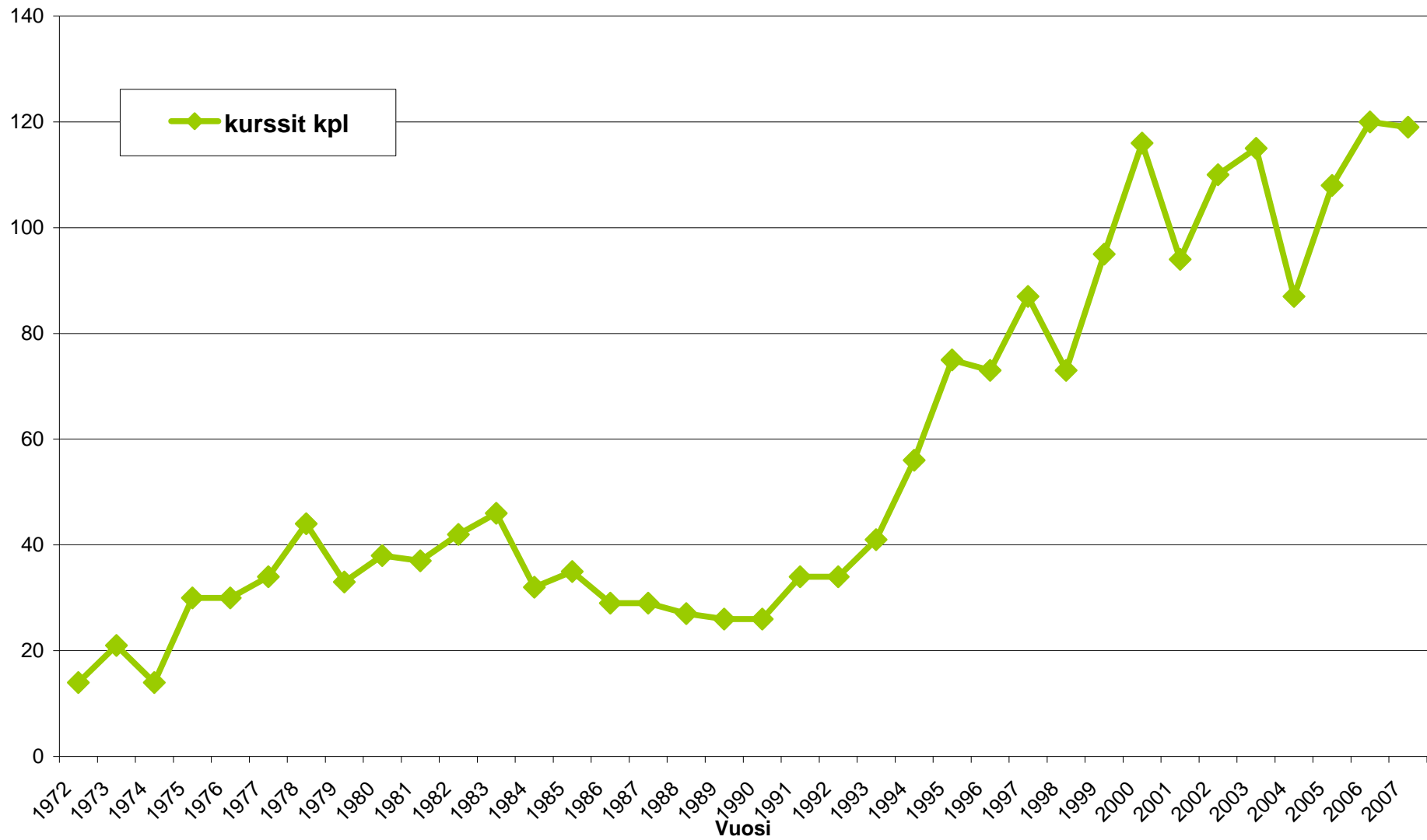
Kurssien osanottajamäärä (brutto) vuosina 1972-2007

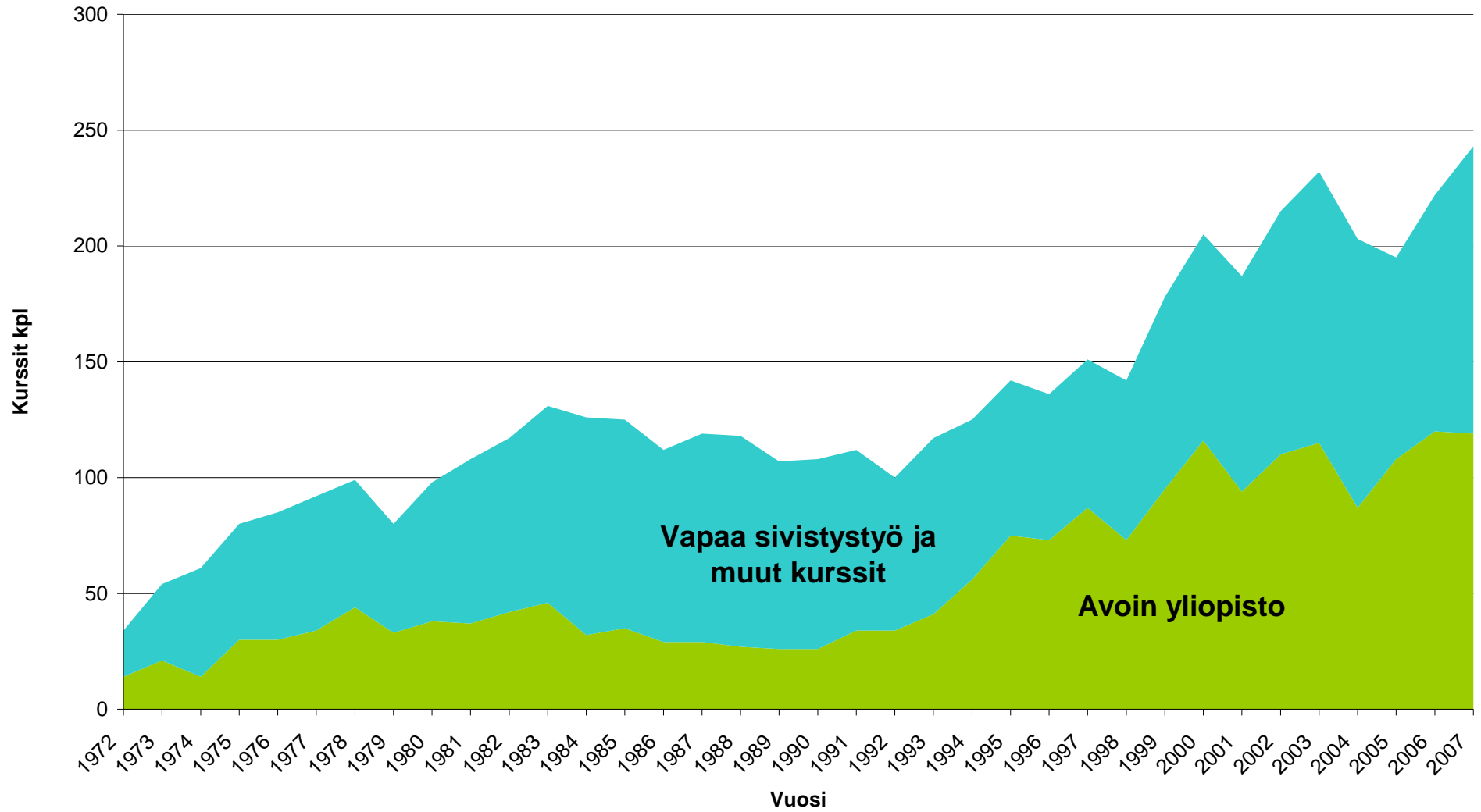
Avoimen yliopiston osanottajien %-osuus kaikkien kurssien osanottajista 1972-2007

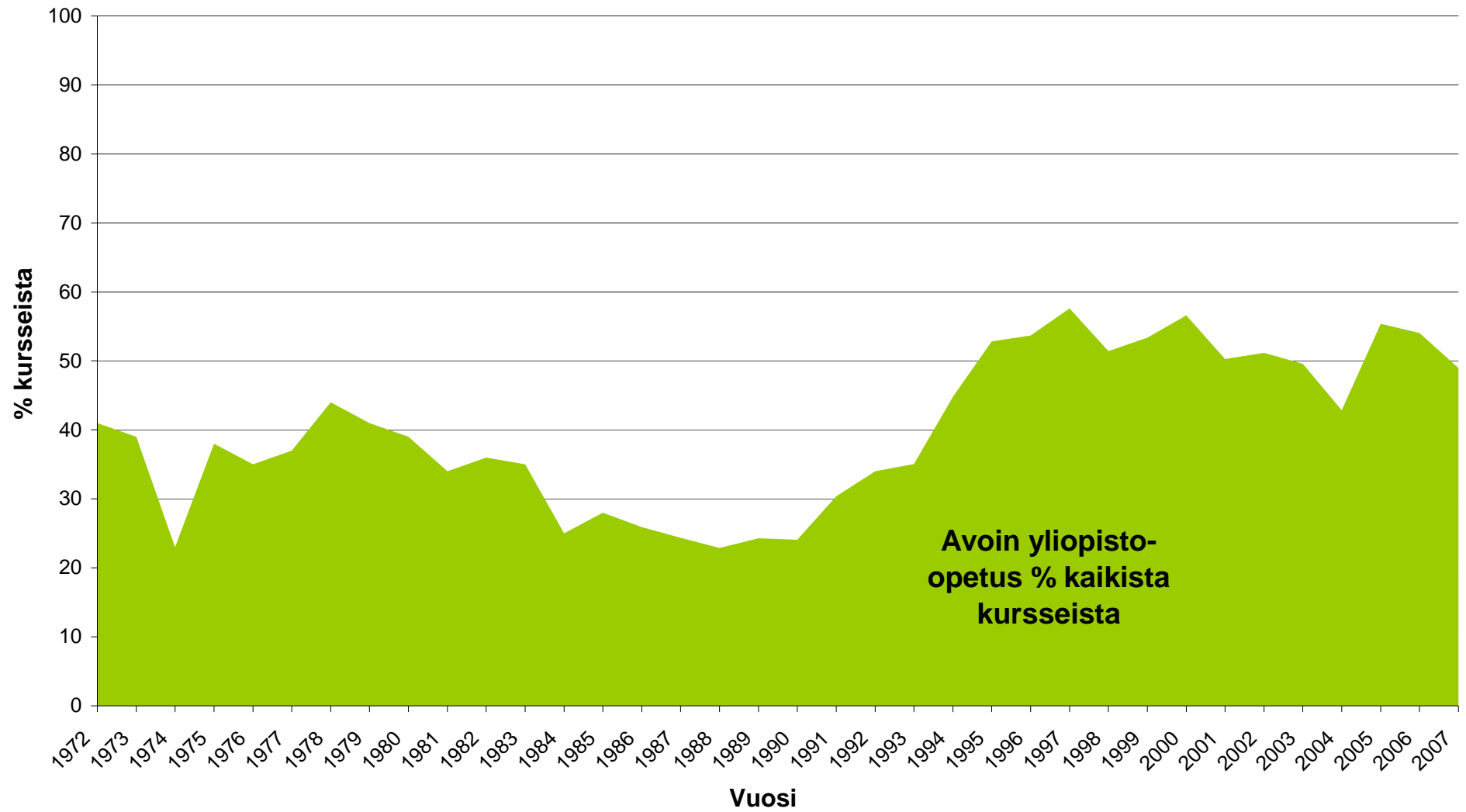
Avoimen yliopisto-opetuksen kurssien lukumäärä vuosina 1972-2007

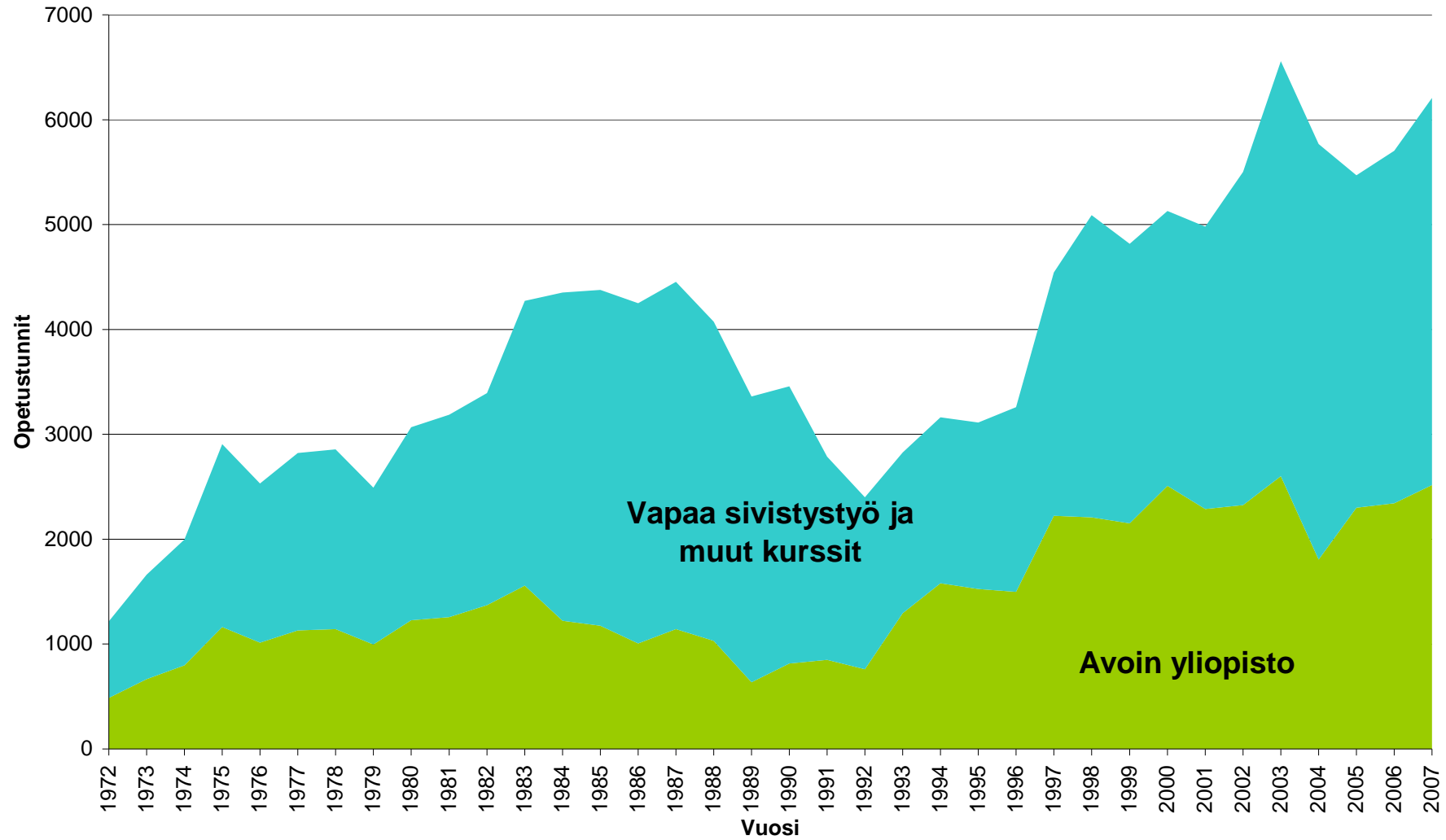
Kurssien lukumäärä vuosina 1972-2007

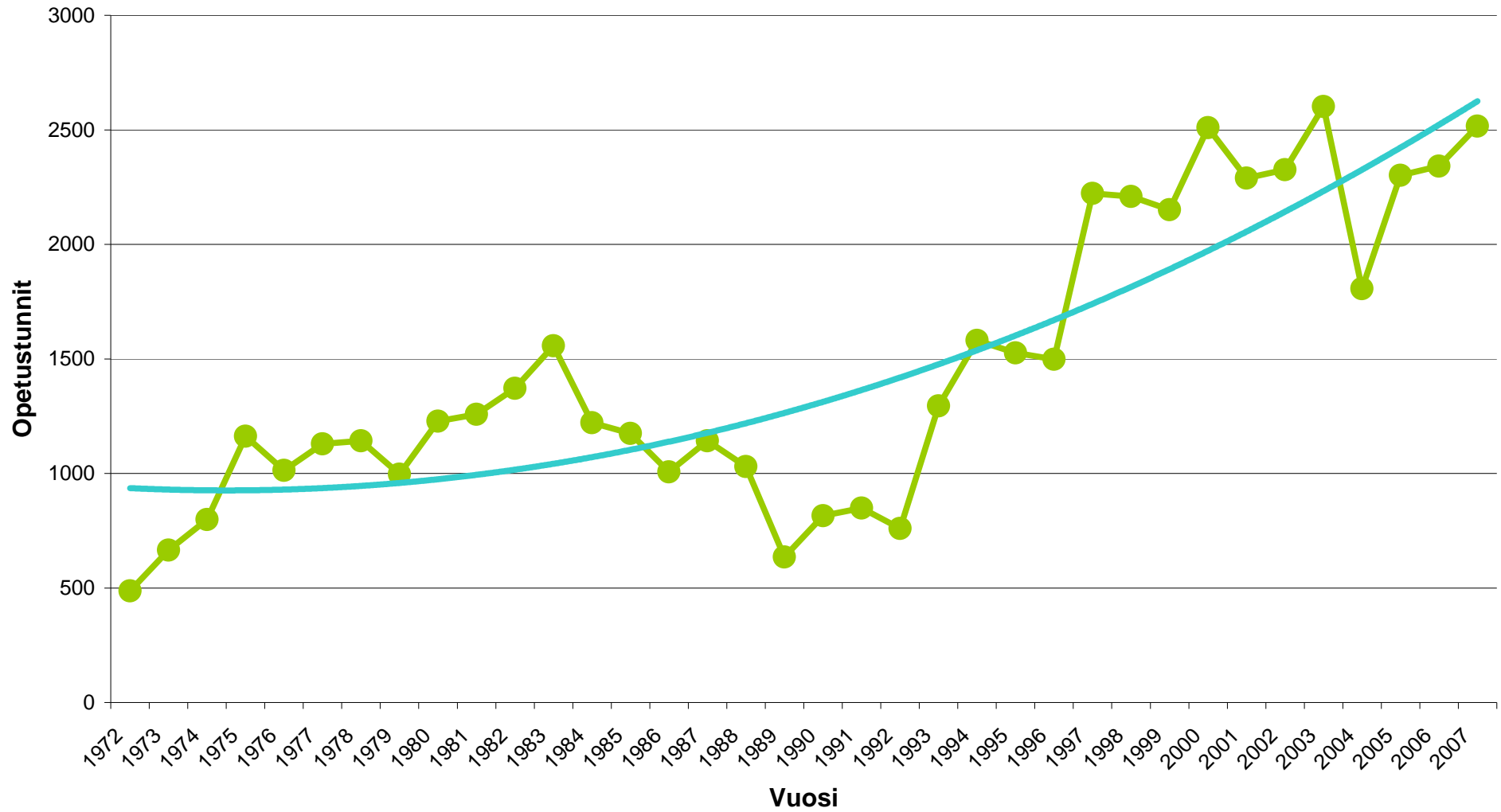
Avoimen yliopisto-opetuksen suhteellinen osuus kursseista vuosina 1972-2007

Opetustunnit vuosina 1972-2007

Avoimen yliopisto-opetuksen opetustunnit vuosina 1972-2007

Avoimen yliopisto-opetuksen tuntien suhteellinen osuus kaikista opetustunneista vuosina 1972-2007

